

Voto

Arbeid adelt. Het spreekwoord is zo oud als de adel zelf, en leek dan ook voor immer verloren. Ja, te lang was de aloude wijsheid in onbruik. Maar betere tijden dienen zich aan: het Oude Continent komt in beweging, de Nieuwe Wereldorde is aan de tsaren. Onze Alma Mater zal er wel bij varen: Avant-Garde van de Renaissance, zo is zij is op haar best.

Voorwaar, wij mogen de toekomst vol vertrouwen beïden. Al wacht ons grote beroering en zal broedertwist ons ertdeel zijn, zegevierend zullen onze scharen uit het strijdpark treden. O, vrij studenten heerlijkheid, stralend aan het hoofd van onze genie, staat Baron dilemmans.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 18, 1991-1992, NUMMER 1, DINSDAG 27 AUGUSTUS 1991

Bruno Verbergt in de rol van ideale toeschouwer

Weg met Rubens, Mozart en Béjart

Binnenkort beleeft de Leuvense artistieke scène weer haar hoogdagen. Van 15 tot 31 oktober heeft de vijfde editie plaats van het tweejaarlijkse Klapstuk Internationaal Dansfestival. Klapstuk is definitief volwassen. Het is goed op weg een begrip te worden in Vlaanderen, dat 10 jaar geleden nog een braakland was op gebied van hedendaagse dans. De keuze die directeur Verbergt maakte voor Klapstuk '89, weekte verdeelde reacties los. De respons van het publiek en van de pers was in elk geval enorm groot. Verbergt heeft sindsdien niet veel laten varen van zijn standpunten. Een uitgebreid gesprek met de 26-jarige directeur over de filosofie achter het festival.

hun tweede of derde voorstelling worden ze bijeengebracht om iets te maken rond Mozart. Verschrikkelijke flauwekul. Aan zulk soort indringen in de artistieke creatie doe ik niet mee. De choreograaf zal wel zelf beslissen of hij rond Mozart wil werken of niet.»

«Toch is het mogelijk een lijn te onderkennen, zelfs al ga ik uit van een persoonlijk standpunt. Die lijn is zeer ruim. Een voorstelling is belangrijk wanneer ze zich bewust is van, en verantwoording kan afleggen tegenover, de tijd waarin ze gemaakt wordt. Ze moet zich ook kunnen verantwoorden tegenover andere kunstuitingen binnen hetzelfde medium en binnen andere media. Een stuk dat gemaakt is met de beste inhoudelijke bedoelingen, maar op een manier dat andere mensen er al langer mee bezig zijn, vind ik niet interessant. Een van de krachtigste selectiekriteria is dan de authenticiteit, naar vorm en naar inhoud. Verder doen we géén klassiek ballet, géén moderne dans of jazzdans.»

Veto: En avant-garde? Of is dat een te zwaar beladen woord?

Verbergt: «Avant-garde is ook niet juist, omdat het het gevoel geeft te liggen vóór iets anders. Overigens is authenticiteit daar niet zo vanzelfsprekend aanwezig. We brengen hedendaagse dans. De voorbeelden in de muziek of de de schilderkunst zijn veel makkelijker te vinden. Een Rubens-schilderij is een absoluut kunstwerk op zich. Maar wanneer je zulk schilderij in een museum gaat bezoeken, cultuiver je een esthetische interesse met een historische konnotatie. Rubens is duidelijk een zeer tijdsgebonden fenomeen. Wanneer nu iemand een Rubens-schilderij zou maken, is dat helemaal verkeerd. Omdat de artiest zich geen rekenschap geeft van alles wat er na Rubens gebeurd is, vind ik hem totaal oninteressant. Op Klapstuk, in deze galerij, geen Rubens, geen oudere voorstellingen. Ik stel me trouwens de vraag of je, wat betreft dans, in deze tijd sowieso nog wel een interessante esthetische ervaring kan oproepen met klassiek ballet. Wij kiezen voor de eerlijkheid en de authentieke kracht waarmee de creatie en het menselijk lichaam benaderd

vervolg op p.10 ►

Veto: Dit is je tweede editie als directeur van het Klapstuk-festival. Heb je fundamentele veranderingen doorgevoerd ten opzichte van Klapstuk, editie '89? Of ga je door op de ingeslagen weg?

Verbergt: «Het programma van Klapstuk '91 is een konstant zoeken en herdefiniëren van de plaats van de hedendaagse dans binnen de Leuvense kontekst, binnen het Stuc en het Festival van Vlaanderen. Een belangrijk besluit van mij is dat ik de vuurproef van '89 doorstaan heb: er was veel positieve werklank, het publiek was over het algemeen tevreden. Toch vond ik dat ik er nog niet helemaal in geslaagd was de hedendaagse dans dichtbij het publiek te brengen. Ik wil van dans nog meer een normale zaak maken, en het publiek, toch overwegend Leuvense studenten, er nog nauwer bij betrekken. Klapstuk '89 was vaak zo goed als uitverkocht, we hadden een gemiddelde zaalbezetting van 80%. Maar ik heb het gevoel dat de toeschouwers ouder en ouder worden.»

«Van bepaalde kanten zijn er voorstellingen geweest om met de kwaliteit van Klapstuk een ruimer publiek aan te spreken. Dat betekent dan niet zozeer méér mensen, maar wel naar Brussel of Gent trekken. Hierover hebben gesprekken plaatsgevonden met ondermeer het Festival van Vlaanderen. Wij hebben echter de verbondenheid met de Leuvense kontekst altijd belangrijker gevonden.»

Veto: Tijdens de vorige editie noemde je dit 'een concentratie van plaats, tijd, energie en publiek'.

Verbergt: «Precies. Wanneer ik op prospectie ga om voorstellingen te selecteren, zit ik daar met in mijn rug 15.000 studenten. Natuurlijk vorm ik me een oordeel op grond van de intrinsieke kwaliteit van de voorstelling, en op grond van een vergelijking met andere voorstellingen. Maar één van mijn allereerste vragen bij de selectie is of ik vind dat een intellectueel, universitaire publiek iets aan deze voorstelling kan hebben.»

Veto: Naar verluidt trek je de halve wereld rond voor de voorbereiding van het festival. Hoeveel voorstellingen heb je in totaal gezien?

Verbergt: «Voor mijn moreel verslag van 1990, bestemd voor het ministerie van Cultuur dat subsidies toekent, heb ik er 298 geteld. Dit cijfer moet je wel relativeren: op sommige festivals kom je tot vijf stukken per dag, en een voorstelling is elk stuk dat gepresenteerd wordt door een auteur-choreograaf. Soms is het slechts tien of twintig minuten lang. Anderzijds ga ik wel voorstellingen die ik eventueel naar Klapstuk wil halen een tweede keer bekijken.»

Veto: In de vorige editie ben je bij de selectie uitgegaan van je persoonlijk esthetisch gevoel, en liet je het over aan het publiek om zelf een lijn te ontdekken in de programmatie. Heb je voor dit festival vooraf een bepaalde lijn uitgestippeld, of een continuïteit voor ogen gehad?

Verbergt: (zuchtend) «De zaak van de lijn. Inderdaad, waarop baseer je je als organisator in godsnaam? Hoe gebruik je, of volgens sommige mensen misbruik je, je macht om bepaalde voorstellingen naar hier te halen en andere niet? Ik denk nog altijd dat het verkeerd is te werken volgens temata die je vooropstelt, en waarrond je artiesten verzamelt of opdracht geeft om een werk te maken. Op die manier ontrekt een organisator zich aan verantwoordelijkheid. Ik verzet mij er telkens opnieuw tegen. Onlangs kwam ik in contact met een virtueel choreograaf die nog maar nauwelijks hun eerste stuk hadden gemaakt; voor

vervolg op p.6 ►

ACCO - In Nederland wordt de voornaam 'Cees' meestal uitgesproken als Sees: Cees Noteboom, bijvoorbeeld, of Cees Buddingh'. Cees Stavenuiter, directeur van de Acco-uitgeverij, staat er echter op dat zijn omgeving hem 'Kees' noemt. Veto sprak dus met Kees, en besteedde ook ruim aandacht aan de verbouwingen bij Acco en de nieuwe kursusdistributie. Pagina 12 en 13.

(foto Wim Peeters)

Fakbars met sluiting bedreigd?

Van Mas naar Tav gestuurd

Al een paar jaar na elkaar worden vier grote fakbars - die gehuisvest zijn in een huis dat eigendom is van de KU Leuven - bedreigd met sluiting. Vorig jaar was het niet anders. Het feit dat de Stad Leuven zich bovendien nog begon druk te maken over zogenaamd 'geluidsoverlast' en dat de Dienst Aksijnzen een 'openingstaks' kwam vorderen, heeft de fakbar-kwestie zeker in een stroomversnelling gebracht. Op dit moment heerst er verwarring, en niet in het minst omdat de KUL-verantwoordelijken zwijgen als een graf over eventuele beslissingen. Formeel hebben twee fakbars zelfs nog geen zekerheid of zij het komende jaar hun deuren kunnen openen.

Dat het lot van de fakbars zo nauw afhankelijk van de academische overheid is niet te verwonderen: de vier fakbars in kwestie - de Shrink, Politika, L&W en het Huis der Rechten - hebben een mondelinge of schriftelijke huurovereenkomst, waarbij zij slechts een symbolische frank aan de eigenaar moesten betalen. Dat lijkt op het eerste zicht een faire deal. Toch zijn een aantal fakbar-verantwoordelijken een andere mening toegedaan. Zij stellen dat de gebruikte huizen er nogal vervallen bijliggen, en vermoeden dat de KU Leuven zo een vrij goedkope manier gevonden heeft om deze huizen tenminste minimaal te laten onderhouden.

Voor de universiteit is het immers evident dat de onderhoudswerken, die in

sommige gevallen een aardige duit kosten, ten laste van de huurder vallen. De studenten menen echter dat de unief zelf ook wel met wat investeringen over de brug mag komen. Maar daar heeft de universiteit geen oren naar. Bovendien leek het er vorig jaar op dat de veiligheidspolitiek van de KU Leuven aan het verscherpen was, wat natuurlijk koren op de molen was van de heren die de fakbars liever zagen verdwijnen. De meeste bars bleken inderdaad niet conform de KUL-veiligheidsnormen en dat was toch de eerste vereiste van een hernieuwing van de exploitatiegarantie.

De studenten psychologie zitten in de Shrink voorlopig vastgeankerd. Toch

worden ze (op lange termijn?) bedreigd door het Romero-project, een nieuw kompleks met koten en een winkelcentrum dat zou ingeplant worden in de huidige parkeergarage in de Tienestraat. Volgens Paul Nuyts, beheerder van de Shrink, hangt deze dreiging al een paar jaar in de lucht: hij meent dat het dit jaar weer zo'n vaart niet zal lopen en hoopt uitstel van eksekutie te kunnen krijgen. In ieder geval is de brandveiligheid in de bar een stuk verbeterd en werd er gezorgd voor nieuw sanitair. Ook het Huis der Rechten is aan een opsmuk begonnen. Volgens preses Joep Verschuieren heeft de Dienst Veiligheid hen al formeel de garantie gegeven om dit jaar het kafee te mogen uitbaten.

«Ondanks alle belofes en toezeggingen, zal de exploitatie van KUL-huizen door studenten in de komende vijf jaar naar alle waarschijnlijkheid worden afgebouwd. Om meer bestaanszekerheid te krijgen, had het Politika-presidium haar oog laten vallen op de Sibémol, een kafee in de Vlamingenstraat dat zijn kontrakt met de brouwer ziet aflopen. De eigenaar verkijst echter geen kontrakt meer af te sluiten met een brouwer: hij wil de hele zaak met de grond gelijk maken en er studentenkamers bouwen. Politika blijft dus voorlopig in de Tienestraat gehuisvest. Ze zullen zich dus genoodzaakt zien om daar de nodige investeringen inzake brandveiligheid te doen (zo'n 100.000 frank).

De fakbar L&W ziet eveneens een onzekere toekomst tegenover. Veel heeft er natuurlijk mee te maken dat de Fakbar dit jaar een serieuze schuldenlast

vervolg op p.6 ►

AFDOKKEN

Onze universiteit is zo vriendelijk geweest het inschrijvingsgeld op te trekken van 15.600 naar 16.100 frank. Beursstudenten betalen 3000 frank in plaats van 2900, niet-beursstudenten met een begrensd inkomen betalen 8900 frank in plaats van 8600. Meer informatie in ons volgend nummer van 8 oktober.

Leuvense politie op de tenen getrapt

Het verhaal van een pijnlijke knie

In het prille begin van het vorige academiejaar werd Leuven opgeschrikt door het brutale politieoptreden tegen manifesterende kinderen van het SKLO-schoolje in Heverlee. De kinderen namen het in een korte actie op het schoolplein op voor hun schoolkameraadje, de toen 9-jarige Ghanese jongen Kwasi Sakyi. Die zou, als illegale vluchteling, samen met zijn moeder Janet op 23 oktober uit het land gezet worden. De directeur van de school verleende zijn medewerking aan een korte protestactie op de speelplaats. Die actie was door de Leuvense burgemeester Vansina en door de Schepen voor onderwijs Haemels toegestaan.

Tijdens de actie betraden een aantal politieagenten de speelplaats en begonnen pamfletten van de kinderen in beslag te nemen. Toen een aantal ouders daartegen protesteerden, werden ze vastgegrepen en weggeleid. Tegelijk werd er versterking ingeroepen: een groep politieagenten in gevechtstruiking bestormden het schoolplein. De hele zaak kwam in de nationale pers, en plaatste het Leuvense politiekeorp in een erg slecht daglicht. Nu de hele affaire uit de belangstelling van de media verdwenen is, wil de politie zich van alle blaam zuiveren: twee manifestanten die bij de actie betrokken waren moeten terechtstaan voor het toebrengen van slagen en verwondingen aan een politieagent. Veto geeft achtergrondinlicht bij een politiek proces.

Vergunning

De familie Sakyi verbleven al sinds 1986 illegaal in België. In 1987 was er voor het eerst een uitwijzingsbevel tegen hen uitgevaardigd. Dat werd echter nooit uitgevoerd omdat Janet was ziek en was in nood had aan Westerse gezondheidszorg. Sinds die dag leefde de familie wel ondergedoken, wat voor de nodige spanningen in het gezin zorgde; het kwam tot een scheiding tussen de ouders van Kwasi. Zijn vader is intussen met een Belgische hertrouwd en heeft hier dus een wettelijke verblijfsvergunning. In die omstandigheden werd Kwasi dan ook aan de zorgen van de Leuvense familie Vanderleyden overgedragen: Kwasi kon een normaler leven leiden, en hij kon samen met de kinderen Vanderleyden mee naar school. Daar werd hij al snel een graag geziene leerling.

In september 1990 werd Janet dan toch gearresteerd en in de vrouwengevangenis van Vorst opgesloten. De repatriëring werd vastgesteld op 23 oktober. De jacht op Kwasi was gepend. Op de ochtend van de repatriëring meldde de BOB zich dan ook bij de familie Vanderleyden, maar de jongen bleek onvindbaar. Diezelfde dag was er ook een protestactie gepland: schoolkameraadjes van Kwasi en sympathiserende ouders zouden een korte manifestatie houden op het schoolplein. De pers was uitgenodigd en goed vertegenwoordigd.

Tijdens die manifestatie maakte de Leuvense politie een erg slechte beurt. Eerst betraden de drie dienstdoende ordehandhavers de speelplaats en begonnen - volgens zowat alle getuigen - de pamfletten en tekeningen die de kinderen bij zich droegen in beslag te nemen. Peter Vanderleyden, de 'pleegvader' van Kwasi wilde hiertegen protesteren, maar werd onmiddellijk vastgegrepen. Bea Deroo, een andere manifestant, die wou tussenbeide komen, werd ook weggevoerd. Ondertussen had adjunct-kommissaris Buedts, kennelijk onder de indruk van het gehuil en geschreeuw van de kinderen, versterking ingeroepen: een aantal agenten in gevechtskledij bestormden even later de speelplaats om dan verbaasd in te houden. Ze hadden zich kennelijk niet aan een troep zes- tot twaalfjarigen verwacht. De paniek onder de kinderen werd er niet minder om.

De 'affaire' kreeg heelwat aandacht in de nationale pers. Het was voor alle waarnemers duidelijk dat de reactie van de Leuvense politie volledig ongepast was. Kommissaris Leenders zelf

gewaagde van een 'kommunikatiestoornis'. Men kreeg ook belangstelling voor het lot van Janet en Kwasi, en onder druk van de publieke opinie kreeg Kwasi tenslotte een verblijfsvergunning toegewezen. Ondertussen was Janet echter naar haar geboorteland teruggevoerd. Het comité 'Janet en Kwasi' iverst sindsdien voor de hereniging van moeder en zoon. Dat engagement wordt hen kennelijk niet in dank afgenomen. Peter Vanderleyden en Bea Deroo kregen een tijd na de incidentaire actie op de speelplaats van de SKLO-school een dagvaarding in de bus. Ze zouden zich moeten verantwoorden wegens weerspanning en het toebrengen van slagen aan Louis Buedts, de adjunct-kommissaris, en aan Jozef Van den Eijnde, politieagent, die belast waren met de ordehandhaving bij de actie op de school.

Toen de politie het schoolplein betrad hadden Vanderleyden en Deroo daartegen geprotesteerd. Zij werden opgeleid door de politie. Geen enkele van de vele aanwezige getuigen (waaronder heelwat journalisten) maakte echter gewag van enige weerspanning, laat staan van slagen. Uit de verklaringen van Buedts zelf blijkt trouwens dat Vanderleyden niet de kans kreeg om te slaan: toen hij protesteerde tegen het politieoptreden werd hij onmiddellijk door twee agenten vastgenomen waarbij zijn beide armen op zijn rug gehouden werden. Vanderleyden zou echter, volgens het proces verbaal van Buedts, agent Vanden Eijnde aan de knie bezet hebben. Zelf verklaarde die aan Buedts: "Mijn knie werd bezet door het feit dat door het voortdurende verveer van Vanderleyden en het slaan, duwen en trekken van Deroo, we voortduren ons evenwicht dienden te herstellen. Dat ging soms tot brusk, dat op een gegeven ogenblik wanneer ik de steun had op het linkerbeen, het evenwicht zodanig werd verstoord dat het kniegewicht overbelast werd. Daardoor ontstond de pijn." Een dergelijk taferel moet voor enige opschudding zorgen. Nochtans maakte niemand van de aanwezigen daar enig gewag van. Getuigen bevestigden integendeel dat Deroo de geveerden probeerde te bedaren.

De erg tegenstrijdige en door geen enkele getuige bevestigde verklaringen van de politiefunktionarissen, doen natuurlijk vragen rijzen bij de objectiviteit van de verbaliserende agenten, die tegelijk betrokken partij zijn. Vanderleyden en Deroo weigerden dan ook de dag van

Veto, het weekblad van de officiële Leuvense studentenbeweging, is onmisbaar voor wie op de hoogte wil blijven van wat er reilt en zeilt in de wereld waarin de student zich beweegt. Veto bericht van oktober tot juni over onderwijs, de sociale sektor aan de unief, studentensport, de kringwerking, Leuvense actualiteit, en alles wat binnen het universitaire milieu gebeurt. Verder gaan we bredere maatschappelijke thema's niet uit de weg. Je krijgt Veto in je handen vanaf maandagavond of dinsdagochtend. Hieronder volgen de namen van alle 96 medewerkers van Veto van het afgelopen academiejaar (1990-1991): 70 mannen en 26 vrouwen. Als je zin hebt om over een of ander onderwerp te schrijven, als je handig bent in fotograferen, zetten of lay-outen, spring dan gerust een keertje binnen op ons redactiedres: 's Meiersstraat 5. Of kom eens naar onze vergadering, elke vrijdag om 15 u.

het gebeuren zelf enige verklaring af te leggen tegenover de politie. Eén en ander wijst erop dat het hele proces om veel meer gaat dan om het, al dan niet vermeend, toebrengen van slagen aan politieagenten of om weerspanning. Het politieoptreden bij de manifestatie zelf, en de hardnekkigheid waarmee sindsdien de initiatiefnemers van de solidariteitsactie sindsdien vervolgd worden, sterken het vermoeden dat het hier om een politiek proces gaat. De inzet is het recht om solidariteit te betuigen met vluchtelingen.

Pedagogisch

Zo denken ook heelwat voorstaanders, professoren, advocaten en minder bekende Vlamingen erover. Onder andere de Leuvense hoogleraren Bundervoet, Martens, Spinnewijn, europarlementlid Van Outrive en senator Aelvoet drukten in een manifest hun verontzorging uit over dat mensen geëgd worden naar aanleiding van een solidariteitsactie. Volgens hen was niet alleen het politieoptreden buiten alle proporties, bovendien stellen ze vast dat in de dossierdocumenten 'redenen van politieke opportuniteit' ingeroepen worden om de solidariteitsactie af te breken'. Zo verklaarde commissaris Leenders tegenover het Nieuwsblad: "Een school mag zich niet bemoeien met de uitzijzing van een scholier." In de dienstnota waarin hij adjunct-kommissaris Buedts opdroeg de orde bij de actie te handhaven had hij dat overigens al laten verstaan. Ondanks de expliciete toelating voor de actie, liet Leenders weten dat "het pedagogisch onverantwoord zou zijn om de actie in de school zelf toe te laten". In de zelfde nota schetste hij zelf al het politieke karakter van de actie: "Daar is oppositie tegen die zaak aan het groeien en blijktbaar zitten er politieke partijen achter".

Deze en andere elementen uit het dossier doen de ondertekenaars van de motie dan ook besluiten dat "Als in deze zaak gezagsdragers de aard van hun

WAT IS VETO?

Arnulph, Marnix Baes, Polleke Bijns, Dirk Boeckx, Sjarel Bolckmans, Jan Bosteels, Donatienne Brasseur, Bart Capéau, Els Cornelis, Peter Cristiaensen, Ann Croekaert, Lut De Boel, Florence Debroe, Pieter De Gryse, Ingrid De Haes, Filip De Keukeleere, Dorinda Dekeyser, Ulli De Leener, Carl Demeyere, Paul Demets, Krista De Mey, Gert De Meyer, Freddy De Preter, Joost Dupuydt, Peter Dequidt, Victor Dries, Hervé Eckman, Leen Eelen, Kirsten Fredericx, Karine Geukens, Pieter Ghijssels, Geert Goderis, Hielke Grootendorst, Koen Hendrickx, Kris Hendrickx, Marc Hendrickx, Stijn Hermans, Ann Heyrbaut, Huib Huyse, Herline Janssens, Luc Janssens, Mieke Janssens, Peter Janssens, Koen Kempenaers, Michel Kempeneers, Antonique Koning, Nico Laine, Benoît Lanno, Hilde Lenie, Olivier Lescroart, Bruno Leys, Stefan Moens, Kevin Mouton, Nix, Winde Nulens, Wilfried Poelmans, Marij Preneel, Bart Provost, Johan Reyniers, Tie Roefs, Kurt Sannen, Piet Schreurs, Renaat Schrooten, Agna Smidson, Herman Smits, Rob Sterckx, Renaat Steurbaut, Rob Stevens, Marc Sys, Hendrik Traetsart, Ronny Tielen, Filip Van Begijn, Luc Van de Cruys, Pieter Vandekerckhove, Werner Van den Bergh, Geert Van den Brande, Jan Van der Linden, Ann Vandermaesen, Ria Vandermaesen, Tom Van de Sande, Peter Van Duffel, Gert Van Esche, Steven Van Garste, Leen Van Lindt, Gert Van Nieuwenhove, Raf Van Reusel, Nicolaas Vermandel, Jan Verstraete, Stef Wauters, Lies Wittens, Etienne Wynants.

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)actualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen); dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

De Roze Drempel

HOMO - EN LESBIENNECENTRUM

Individueel Onthaal

■ Val je als jongen meer op jongens, of als meisje meer op meisjes, of val je misschien op allebei? Wil je er eens over praten? Dat kan, elke maandag en donderdag van 20 tot 23 uur, in het JAC, Amerikaalaan 3, in Leuven (tel. 22.85.82).

Café

■ Open voor iedereen, elke woensdag van 21.00 tot 01.00 uur. Adres: De Schrabbel, Craenendonck 27, Leuven.

Homo- en Lesbiennefuij

■ Bijvoorbeeld op vrijdag 6 september, vanaf 22.00 u, in zaal Labrynt, Vissersstraat 2 (aan de Vismarkt), of op vrijdag 18 oktober, in de Albatros, Brusselsestraat 15.

Lees meer over De Roze Drempel in het Vademecum voor Studenten K.U.Leuven, op pag. 168.

optreden bepalen in functie van wat zij politiek juist of onjuist vinden, (er) naar onze mening een ernstige inbreuk begaan (is) op fundamentele democratische regels". Zij concludeerden dat de aanklacht tegen Peter Vanderleyden en Bea Deroo een verdere stap is in de afbraak van de democratische rechtsstaat. Die evolutie is zorgwekkend, vooral tegen de achtergrond van een toenemend repressief en onverdraagzaam klimaat tegen vluchtelingen en migranten.

Stef Wauters

De uitspraak in het proces tegen Peter Vanderleyden en Bea Deroo volgt op woensdag 25 september. Ondertussen

blift het comité 'Janet en Kwasi' actief. Wie zijn solidariteit wil betuigen kan natuurlijk de zitting in het Leuvense gerechtshof bijwonen, op 25 september vanaf 9.00 u. Je kan ook de badges 'Vrijpraak voor Peter en Bie - Solidariteit met vluchtelingen' kopen (30 fr.) bij de familie Vanderleyden, Brabanconnestraat, 106. Tenslotte kan je ook je financiële steun betuigen door te storten op rekeningnummer 068-2111927-70 ter attentie van het comité 'Janet en Kwasi'.

Knofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 18
nr. 1
27 augustus '91

Ver. uitg. Pieter De Gryse,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredactie: Dirk Boeckx
Redaktiesekretaris: Pieter De Gryse
Redactie: Hielke Grootendorst,
Koen Hendrickx, Walter Pauli,
Ria Vandermaesen, Stef Wauters
Doka:
Hielke Grootendorst, Wim Peeters
Tekeningen: Arnulph, Luc
Lay-out en vormgeving:
Dirk Boeckx, Els Cornelis,
Pieter De Gryse, Pieter Ghijssels,
Walter Pauli, Ronny Tielen,
Pieter Vandekerckhove, Jan Van
der Linden, Steven Van Garste,
Ria Vandermaesen, Stef Wauters
Medewerkers:
Koen Kempenaers, Herman Smits,
Ronny Tielen, Steven Van Garste,
Pieter Vandekerckhove
Eindredactie:
Pieter De Gryse, Walter Pauli

Zetwerk en reclame
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Opplage 12.000 exemplaren
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250 fr.;
niet-studenten: 300 fr.; steun
vanaf 600 fr.; over te schrijven op
rek. nr. 001-0959719-77
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

We hebben nooit durven uitrekenen hoeveel tijd we gemiddeld aan het nuttigen van voedsel spenderen, laat staan hoeveel geld we hieraan verbrassen. We weten alleen zeker dat we tot nu toe in ons jonge leven minstens een vol jaar met malende kaken hebben rondgelopen, en waarschijnlijk reeds een groter bedrag dan nodig is voor de aankoop van een middelgrote familiewagen in onze maag zagen belanden. Het zij zo.

Ook in de Leuvense studentenkontekst neemt voeding een belangrijke plaats in. Zowel gezondheidsfreaks ("alleen het wit vlees van de kip, alsjeblief"), gepatenteerde nachtbrakers ("kan ik nog wat looksaus bij mijn pita krijgen?") als sociale agitatoren ("Neen aan de hogere Alma-prijzen!") tonen zich op tijd en stond grondig gefixeerd door wat ze op hun bord krijgen én wat ze daarvoor moeten betalen.

Ook binnen de Veto-redactie beginnen steeds

meer medewerkers en redakteurs - het aarzelend buikje nog verdoezelend onder een ruim hemd - stilaan aandacht te besteden aan die voeding. We trokken daarom op pad om een kritische staalkaart te maken van het Leuvense eet-aanbod. Het culinair resultaat staat verspreid over de drie volgende pagina's: achtereenvolgens besteden we aandacht aan wat soms smalend de "grootste frietfabriek van Europa" wordt genoemd (Alma dus, p.3 en 4), aan de grote groep van de thuis-of koteters (p.4) en aan de meer gefortuneerden onder ons die regelmatig van het horeka-aanbod gebruik maken (p.5) Drie pagina's om duimen en vingers van af te likken.

Eerst het eten, dan de moraal

(WP)

2

receptenboek 11
 lasagne 110
 kabeljauwplak 72
 rumstiek 110
 kippelbroodjes 110
 Wimmerrechten 105

keuze
 broodjes
 sla kan
 appelmoes
 Bovenrijke
 110 2000

Evolutie van de Alma-prijzen

Die drommelse biefstukken

Alma-kassières zijn een soort apart. In plaats van het gemaakt-sympatieke lachje dat supermarkt-juffrouwen zo dikwijls kenmerkt ("Dat is dan drieduizend vijfhonderd en een half. Dankuwelastublieftentotstiens..."), drukken zij ernstig en beslist op de juiste toets van hun kassa. De groene kassalichtjes - en doorgaans niet de dame erachter - zeggen vervolgens hoeveel het cliënteel moet betalen. Terwijl dat cliënteel naar zijn bankje van honderd zoekt, heeft de kassière het juiste wisselgeld al lang in de hand. Alma-cassières kennen 'hun' prijzen dan ook door en door. Veto heeft hiermee iets meer last, en probeert na te gaan hoeveel geld wij al die jaren aan de lichtblauwe dames hebt gegeven.

Bij de stichting van Alma, in 1954, hadden de toenmalige kassadames' ongetwijfeld minder geld dan nu. Het was in die tijd immers de uitdrukkelijke bedoeling dat de maaltijdprijs zo laag mogelijk zou worden gehouden. Een middagmaal kostte toen 24 frank, en bestond uit soep, een hoofdschotel (steevast gehaktbal, frikadel of hamburger), de even onvermijdelijke frieten en een dessert. Het soeploze avondmaal kostte 20 frank, terwijl voor een ontbijt (twee broodjes, boter, konfituur en koffie) 6 frank werd neergegeld. Alma heeft die prijzen zeer lange tijd aangehouden. Het duurde tot '65-'66, een periode van elf jaar, voor men tot een eerste prijsstijging overging. Die bleef bovendien beperkt tot twee frank. Ook die nieuwe prijzen zouden 'de tand des tijds' goed doorstaan. Vijf jaar lang bleef een Alma-schotel dezelfde 26 frank kosten. Pas in 1970 komt er een tweede prijsstijging. Opnieuw gaan de prijzen met twee frank omhoog, en kost een Alma-schotel 28 frank.

Met de wisseling van de decennia gaan de spreekwoordelijke 'gouden sixties' echter over in de 'krisis' van de jaren zeventig. Die ontwikkeling uit zich van meet af aan in de prijzenpolitiek van Alma. Waar tijdens de voorbije achttien jaar de prijzen amper met 4 frank stegen - en Alma in die tijd dus relatief

goedkoper was geworden - werd die tendens volledig omgebogen. In 1972 volgde reeds een spectaculaire prijsstijging, toen de Almaprijzen plots van 30 naar 39 frank stegen. Niet alleen stegen de prijzen, ook het tempo van de prijsstijgingen werd serieus opgevoerd. Zo kostte in 1977 een Alma-schotel reeds 54 frank. Na de eerste euforie was het duidelijk geworden dat 'Walen Buiten' (een groot gedeelte van de klanten van Alma was immers frans-talig, en ook de sociale sektor en Alma vzw had steeds handenvol geld gekregen van diezelfde franstaligen) aan de achterblijvende Vlamingen handenvol geld zou kosten.

Met het vorderen van de jaren werd de economische crisis steeds grimmiger. De beruchte 'programmawet' van 1981 deed alle sektoren inleveren: ook onderwijs, en niet in het minst de universitaire sociale sektoren. De toelagen daalden, zodat de Raad van Beheer om "de begroting in evenwicht te houden" naar alternatieve inkomsten zocht. Men vond die bij de studenten: de prijs werd opgetrokken tot 58 of 60 frank. Naast die op het eerste zicht beperkte prijsstijging voerde men toen immers het principe van de differentiatie in. In plaats van de vroegere 'dagschotel' kwam er een ruimer keuze-aanbod. Dat vertaalde zich ook in de prijzenpolitiek: er werden

duurdere schotels naast goedkopere aangeboden.

Sociale Raad, dat drie studenten afvaardigd in de Raad van Bestuur van Alma, steigerde. Het leek immers evident dat er enkel duurdere schotels zouden bijgekreërd worden, en geen goedkopere. De Alma-direktie wenste ook nooit op het voorstel in te gaan om verschillende schotels te creëren binnen dezelfde prijskategorie. Zo zou er wat voeding betreft geen financiële discriminatie zijn tussen meer- en minderbevoegde studenten, wat in het direktie-voorstel wél het geval zou zijn. Hans van den Broeck, vrijgestelde van Sociale Raad, vatte in een Scorpio-debat de hele controverse bondig samen: "Het is onologisch dat in een gedifferentieerd systeem goedkope schotels dezelfde kwaliteit hebben als de duurdere. Wie dan geen geld heeft om de duurdere schotels te kopen zal zich dus met een mindere kwaliteit moeten tevreden stellen." Sociale Raad noemde die toestand een praktijk van *gehakbal- en biefstuk-studenten*.

De discussies hieromtrent op de Raad van Bestuur van Alma konden bijzonder grappig zijn. De direktie probeerde zich in alle mogelijk bochten te wringen om aan te tonen dat de goedkope schotels kwalitatief niet onderdeden voor de

duurdere, wat door de studenten nogal eens weggehoond werd. Specialist terzake was technisch directeur Crabbé. Ooit presteerde hij het op een Raad van Bestuur te beweren dat gehaktballen eigenlijk meer kosten aan Alma dan biefstukken. De Alma-gehakballen - aldus die Crabbé - zouden immers enkel bestaan uit pure biefstuk. Bovendien moest die biefstuk dan nog gemalen worden, wat een investering aan personeel en machinerie betekend. Waarop de studentenfractie in een genuereuzie bui voorstelde om voor één keer alle sociale principes opzij te schuiven, en de dure schotels ook duur te laten betalen: 115 voor een gehaktbal (met appelmoes, natuurlijk), 72 frank voor een proletarische pepersteak. De direktie ging niet in op die suggestie...

Dergelijke discussies hebben gedurende jaren de opeenvolgende vergaderingen van de Raad van Bestuur van Alma gekleurd. In de loop der jaren werd dit uitgebreid keuze- en bijhorend prijsbeleid verder ontwikkeld en gespecialiseerd. De keuzemogelijkheden groeiden steeds aan, en tegelijk gingen de prijzen verder uit elkaar liggen. Zo konden prijsstijgingen gemakkelijk 'weggemoffeld' worden.

De Alma-direktie hanteerde hiervoor twee beproefde technieken. Ten eerste: er wordt door een nieuwe - vanzelfsprekend duurdere - prijskategorie gekreërd. Enkele jaren terug verscheen 'plots' de categorie van 80 frank, en even plots werd deze schotel als dagschotel gepromoot. Een officiële beslissing hieromtrent is in de verslagen van de Raad van Bestuur echter nergens terug te vinden. Een tweede succesvolle techniek is het 'veranderen van categorie'. Zo was tot voor enkele één van de goedkopere schotels (toen 67 frank) de koude schotel met garnaal - alle koude schotels kosten toen evenveel. Vandaag zijn ook die prijzen gedifferentieerd, en kost krek dezelfde tomaat-garnaal meer dan 100 frank.

Intussen stegen de gewone Alma-prijzen ieder jaar. Niet zo verschrikkelijk veel ineens - dikwijls één frank, soms twee, een enkele keer vijf frank - maar toch werd in het afgelopen decennium ieder jaar tot een prijsstijging (voortaan diplomatisch *prijsaanpassing* genoemd) overgegaan. Laat de evolutie van de goedkoopste schotel - om god weet welke reden nog steeds 'dagschotel' genoemd - nog steeds onder de indexen liggen, door een veelheid van factoren (zoals de hierboven beschreven 'verdoken' prijsstijgingen) ligt de evolutie van de werkelijk uitgegeven maaltijdprijs een stuk boven de indexstijging (zie tabel). De opeenvolgende prijsstijgingen zijn zelfs in die mate gaan opvallen, dat in de recente Alma-enquête "te duur" als een van de meest storende mankementen werd aangeduid. We zijn benieuwd hoe snel de direktie op deze wens van het cliënteel gaat inspelen.

Walter Pauli

	gem. maaltijdprijs	percent tov '81	indexevolutie
1981	59,3	100	100
1982	67,5	113,8	108,2
1983	70,9	119,6	116,4
1984	75,3	127,0	123,8
1985	80,4	135,6	129,9
1986			131,6
1987	86,5	145,9	133,6
1988	89,5	150,9	135,2
1989	91,5	154,3	139,4
1990	96,1	161,8	146,4

Heb je de eerste

Veto al gelezen?

Alma door de klant geëvalueerd

Het volk mort... een beetje

Alma wil vandaag duidelijk van het imago 'voedselafabriek' af. Daarom werden maatregelen genomen zoals verfraaiingen van het interieur, sfeerschepping en uitbreiding van het assortiment. Zo werden dineetje bij kaarslicht, licht menu's, blokmenu's en alternatieve schotels ingevoerd om de niet onbelangrijke groep terug te winnen van studenten die naar horekazaken 'overgelopen' zijn. Anderzijds is de gemiddelde prijs van een Alma-maaltijd veel sneller gestegen dan de indeks. De prijzen van desserts, soep en drankjes zijn zelfs spektakulair verhoogd (tot 30% in 1 jaar tijd). In welke mate hierdoor aan de sociale functie van het studentenrestaurant afbraak wordt gedaan, blijft een heet hangijzer in de discussies tussen de directie en de studenten-medebestuurders uit Sociale Raad. De klant heeft intussen hierover ook zijn mening kunnen vormen.

Het was sinds 1986 geleden dat er nog eens naar de mening van de studenten zelf werd gevraagd. Aan de hand van enkele enquêtes (in samenwerking met het departement Sociologie) werd vorig academiejahr nagegaan welke student (niet naar Alma gaat, wat hij belangrijk vindt in Alma en wat z'n voornaamste klachten zijn.

Uit het onderzoek kwamen enkele opvallende resultaten te voorschijn. Alhoewel in '91 ongeveer evenveel jongens als meisjes aan de universiteit studeerden, zijn toch 6 Alma-eters op 10 mannelijk. Een andere markante vaststelling is dat de faculteiten Economie en Godgeleerdheid ondervertengwoordig zijn bij de Alma-eters. Een verklaring hiervoor kan niet zo eenvoudig gevonden worden, alhoewel het wel vaststaat dat de studenten Godgeleerdheid vooral op hun kot eten, terwijl vooral de Economie-studenten, samen met hun kollega's uit de faculteiten Geneeskunde en Rechten, in de horeka-zaken terug te vinden zijn.

Het onderzoek onthult ook dat de Alma-eters tot de 'betere en minder losbollige studenten' gerekend kunnen worden. Ze gedragen zich bovendien minder 'snobistisch' dan sommige horeka-eters voor wie uiterlijk vertoon troef is. Deze laatste hechten dan ook meer belang aan uitgaan voor kleding, uiterlijk en restaurant. Sommige van deze horeka-eters beschikken weliswaar slechts over een budget dat overeenkomt met dat van de regelmatige Alma-eter. Ze willen zich echter een levenswijze toewijden die overeenkomt met die van een socio-economisch hogere klasse.

Status

De Alma-student geeft in totaal gemiddeld 840 fr. per week uit aan voeding. Dit is ongeveer 300 fr minder dan de horeka-student. De democratische prijzen die Alma hanteert zijn hiervan vanzelfsprekend een belangrijke oorzaak. Het is echter opvallend dat diezelfde Alma-student, terug in vergelijking met zijn kollega die de horeka verkast, per week een dikke 200 fr minder uitgeeft voor ontspanning en 300 fr minder voor huishuur (1300 fr per maand). Het feit dat Alma-eters volgens dit onderzoek ook minder vaak tv-kijken en op kafee gaan kan men eveneens terugbrengen op het geringe budget waarmee de gemiddelde Alma-eter moet zien rond te komen.

Daarnaast stelt men vast dat het procentueel aantal beursstudenten bij de Alma-eters drie keer zo hoog ligt als bij de horeka-eters. De ouders van Alma-eters hebben door de band blijkbaar een minder hoog beroepsniveau en inkomen. De sociaal-economische status van thuis bepaald dus gedeeltelijk de beslissing van de student om al dan niet naar Alma te gaan.

Ook bij de beslissing om op kot te eten speelt het thuismilieu een rol. Wanneer een van de ouders niet wil werken gaat, kan deze ouder eventueel meer tijd besteden om warm eten te bereiden. Zo krijgen de kinderen een culinair talent ingeplant. Zoon- of dochterlief zal later als student gemakkelijker zelf de kookpotten hanteren op kot. Bij tweeverdieners is er dikwijls geen tijd om te koken. De gewoonte om op restaurant te eten is hier meer ingeburgerd, wat zijn invloed heeft op de eetgewoonten van de kinderen.

Uit bovenstaande socio-economische beschouwingen wordt alvast duidelijk dat een groep studenten onder de Alma-eters er belang bij heeft dat de weekelijkse uitgaven voor voeding (nog steeds ongeveer 50% van het weekbudget) zo laag mogelijk worden gehouden. Aangezien studentenrestaurants bovendien een democratiserende doelstelling hebben en er toe moeten bijdragen dat de drempel tot de universiteit zo laag mogelijk blijft, is het noodzakelijk dat hun maaltijdprijzen tot een minimum beperkt worden.

Wanneer de diverse klachten van de studenten in de enquêtes bekeken worden, komen we tot een gelijkaardige vaststelling. Terwijl bij een vergelijkbaar onderzoek uit 1986 de studenten vooral meer comfort en betere maaltijden vroegen, hebben in de enquêtes van '91 een kleine helft van de klachten betrekking op de prijs van de maaltijden. Vele

studenten klagen over de te snelle prijsstijgingen en de dure sla-bar, desserts, frisdranken en koffie. De openvolgende prijsverhogingen van de soep, frisdranken en desserts die bedoeld waren om de gaten in de Alma-begroting op te vullen hadden een zeer negatieve invloed op de verkoop van deze consumpties. Het resultaat was dat de omzet stagneerde en de verwachte inkomsten niet bereikt werden.

Betekenisvol voor de studenten-medebestuurders van Alma, en voor Sociale Raad, is het feit dat 34% van de vaste Alma-eters verklaren bij verdere prijsstijgingen aan acties te zullen deelnemen. Dit percentage bedraagt trouwens 44% voor de grote groep studenten die zowel op kot als in Alma eet. Andere studentenklachten hebben betrekking op de openingsuren. Naast de kleinere groep studenten die Alma liever wat meer open zouden zijn tijdens het weekend, zouden heel wat studenten Alma 's avonds liever wat langer open zien.

Marginalen

Een ander heet hangijzer dat in de verschillende onderzoeken naar de studenten-restaurants steeds terugkeert, zijn de opmerkingen over de kwaliteit van de maaltijden. Dit keer moet vooral de kwaliteit van de groenten het ongetijden. De groenten zijn niet vers, niet lekker of slecht gewassen. Toon Martens, directeur van Alma, reageert hierop dat "er aan een kwaliteitsverbetering gewerkt

wordt. Door de sluiting van het restaurant in het Meisjescentrum komt daar een halfjijde kracht, diëtist van opleiding, vrij. Deze diëtist gaat zich bezig houden met een analyse van het aanbod. Zeker op het programma staat een onderzoek naar de kwaliteit van de groenten en naar mogelijke nieuwe combinaties van voedingsproducten. Bovendien moet de nieuwe centrale keuken een gevoelige verbetering van de smaak, de kwaliteit en de variëteit van de etwaren geven."

Naast deze algemene klachten zijn er ook enkele merkwaaardige opmerkingen. Zo vinden acht studenten de alternatieve maaltijden te alternatief. In Alma 1 vinden 22 studenten dat er teveel

marginalen zitten. Hoe zouden deze laatste zich voelen in de Gentse studenten-restaurants? Deze dienen immers tegelijk als restaurant voor de mensen die steun krijgen van het OCMW.

Aangezien het de bedoeling was met deze enquêtes in de toekomst beter op klachten, suggesties en opmerkingen van de studenten te kunnen inspelen, hopen we dat de Leuvense student de resultaten niet in Alma zal kunnen ondervinden. Door de vele acties in het verleden moet de directie van Alma waarschijnlijk niet meer ervan overtuigd worden dat het studentenpubliek een kritisch publiek is. Het is al langer geweten: als het volk honger heeft, mort het volk.

Pieter Vandekerckhove

Koken op kot

Lekker smullen uit moeders bokaaltjes

Naast het eten in één van de universitaire restaurants of in de Leuvense horeka wordt door heel wat studenten een potje op kot gekookt. Het eten op kot is natuurlijk geen nieuw fenomeen. Vroeger kookte de kotmadam immers voor 'haar' studenten. Vandaag kan dat koken op kot verschillende vormen aannemen: eten van thuis opwarmen, snel een ei bakken tot een intiem entetje (met *alles* erop en eraan) voor twee. Dit zelf koken lijkt een nieuwe impuls te krijgen vanuit industriële hoek. De voedingswinkels worden overspoeld met massa's kant en klaar *dinners* en heuse *light menu's*. Zo in de oven, zo op uw bord. En net echt, trouwens.

De meeste studentenhuizen lenen zich wel om uitgebreid te koken, aldus de Alma-enquête van vorig academiejahr. Zowat 34% van de studenten heeft een koelkast op zijn kamer, 23% heeft een kookplaat voor eigen gebruik. Het gros van de studenten heeft een keuken (of wat er moet voor door gaan) voor gezamenlijk gebruik. Driekwart heeft een gemeenschappelijke keuken, 77,7% een gemeenschappelijke koelkast en 75% van de koten heeft één of meerdere kookplaten. Een aantal studentenkeukens zijn nog een tikkelige luksueuzer uitbouw: 15,5% heeft immers een mikro-golven. Meer dan de helft van de studenten (57,3%) kan zijn potje van thuis in een Leuvense diepvries deponeren, 15,5% bakt zijn fritten zowaar op kot.

Frigo

Kontradictorisch is echter dat het aantal kokers op kot gedaald is. In een (overigens niet-representatieve) steekproef van Alma uit 1984 bleek dat zowat 35% van de studenten op kot at. In de recente Alma-enquête was dit nog maar 26,2%. "Het koken op kot is echter niet geheel zonder risico", volgens Toon Martens, directeur van Alma, "Vooral de maaltijden die van thuis meegebracht worden, kunnen problemen geven. Een eerste probleem vormt de hygiëne. Het voedsel wordt vervoerd op een warme trein. Wanneer de student dan nog rechtstreeks naar de les gaat, blijft het eten de ganse dag in een valies zitten." "Ook de hygiënische toestand van

sommige frigo's en keukens in studentenhuizen laat duidelijk te wensen over. Dit kan op microbiologisch vlak problemen stellen. Een aantal gevallen van griep en buikloop zouden daar wel eens hun oorsprong kunnen hebben. Gelukkig behoren studenten tot een bevolkingsgroep met een serieuze weerstand. Bij bejaarden en jonge kinderen zouden ernstige ongevallen niet uitgesloten zijn. Een ander probleem is de eenzijdigheid van de voeding. Dit euvel stelt zich minder bij de van thuis meegebrachte maaltijden. De culinaire kunst van een groot aantal studenten zelf beperkt zich echter dikwijls tot snel een spaghetti koken. Voor een gezonde maaltijd is afwisseling echter een grondregel."

Op de dagdagelijkse eetgewoonten van de modale student valt trouwens nog meer aan te merken. Gemiddeld staan de Leuvense studenten 3,7 maal per week vroeger genoeg op om een ontbijt te nuttigen. Tijdens het weekend neemt men meer tijd om de inwendige mens te versterken, en wordt gemiddeld 1,7 maal ontbeten. Vooral die eerste cijfers wijzen op een ongezonde toestand. Het ontbijt is immers een van de belangrijkste maaltijden van de dag. Bovendien laat de samenstelling en de kwaliteit van dit ontbijt dan nog serieus te wensen over. Hierover werden geen nadere gegevens verstrekt, maar uit eigen ervaring weten we dat de boterham met (lekker veel) choko razend populair is.

De grote groep studenten (87%) eet wel elke dag trouw zijn broodmaaltijd. Een aantal vindt zelfs dit niet nodig. Vijf

procent verklaart nooit brood te eten. Een van de mogelijkheden is dat deze groep de broodmaaltijden vervangt door een warme maaltijd. 12% van de studenten eet meer dan zeven warme maaltijden tijdens de week. Hiertegenover staat een groep van 13% die zegt meer dan twee warme maaltijden per week te *vergeten*. Een kleine zeven procent vindt dat men gerust een week zonder warme maaltijd kan.

De helft van de Leuvense studenten eet afwisselend 's middags en 's avonds warm. 30% eet enkel 's avonds warm. Zij geven hiervoor uiteenlopende redenen: er zou dan meer tijd zijn om rustiger te eten, terwijl een aantal mensen 's avonds eten gewoon gezelliger vindt. Een kleine, maar hardnekkige groep staat doorgaans pas rond *noentijd* op. Het 's middags warm eten gebeurt blijkbaar vooral uit praktische overweging. Dit tijdstip past beter in het schema, of er kunnen makkelijker afspraken gemaakt worden. Sommige studenten eten 's middags warm omdat er anders slaapproblemen zijn. Anderen eten dan weer 's avonds een warme maaltijd, juist om goed te kunnen slapen.

Snoepen

"Een probleem dat zich dus meer en meer stelt", aldus Toon Martens, "is de verkeerde spreiding van de maaltijden tijdens de dag. Op het einde van de dag wordt de grootste maaltijd gegeten en dus het meeste energie opgenomen. Gedurende het academiejahr worden dan echter minder inspanningen geleerd. Het ontbijt wordt regelmatig overgeslagen, terwijl dat voldoende de belangrijkste maaltijd is. Om voldoende prestaties te kunnen leveren, moeten de meeste studenten dan ook gedurende de dag verschillende tussendoortjes eten. Kortom, aan een deel van de energiebehoefte van de dag wordt voldaan via snoepen."

Een niet onbelangrijke groep (34%) vindt een snack bovendien een goede

vervanger van een warme maaltijd. Een snack levert meestal voldoende suikers en vetten. Om aan een voldoende hoeveelheid vitamines en mineralen te komen is het nodig deze snack aan te vullen met groenten en fruit. "Verontrustend bij een snack, is de reden waarom deze gegeten wordt. Meestal is er niet genoeg tijd om een volwaardig maal te eten. Hier komt dus een stress-factor bij, terwijl een maaltijd een moment bij uitstek is om te relaxen.", stelt Toon Martens weliswaar terecht, maar toch niet zonder enig eigenbelang. Waarop hij er lachend aan toevoegt: "Begrijp me niet verkeerd: iedereen moet niet altijd in Alma komen eten, hoor..."

Dat 'Alma-eten' dat door haar directeur Martens zo gepromoot wordt, krijgt de laatste tijd echter meer en meer concurrentie van een nieuw fenomeen dat de markt langzaam maar zeker veroverd: de meeneemaaltijden of de kant en klaar 'dinners'. In iedere voedingszaak beginnen de koel frigo's langer en imposanter te worden. Waar er vroeger enkel diepvriezen kervel, spinazie, ijsroom of zakken kroketten te vinden waren, is het gamma de laatste tijd bijzonder veelzijdig geworden: diepvriezen zalmfilet met groene peper (179 fr), paëlla met kip en zeevruchten (155 fr), gegratineerde witloof met hesp (105 fr), zes gevulde pannekoekjes (89 fr), niet al te grote pizza bolognese (79 fr), kabeljauw *zonder graat* met fijne groenten en aardappelen (109 frank), expressdinner kip-kurry met ananas en rijst - bovendien "houdbaar op kamertemperatuur" (109 fr) of lamsragoût met rijst (109 fr), en we kunnen zo nog wel een tijdje doorgaan. Hoewel deze vorm van eten dus niet bepaald spotgoedkoop is, heeft nagenoeg de helft van de studenten (44,4%) interesse in deze vorm van maaltijden. De meeneemaaltijden worden eerder als afwisseling gezien, niet als vervanging van de bestaande eetgewoonte.

Of deze kant en klaar maaltijden gezond zijn is een andere vraag. In een 'party salad' (een mengeling van corned beef, aardappelen, doperwt, mais, komkommer, knolselder en rode ui) zit het mysterieuze E412 en E415 als verdikingsmiddel en E200 en E210 als conserveermiddel. Beiden zijn deskundig gekemoefield in minstens 200 gr mayonaise, bij een totaal gewicht van 600 gr. Smakelijk.

Ria Vandermaesen

De Leuvense horeka doorgelicht

Als buitenwippers uitsmijters serveren

Uit een vorig jaar gepubliceerd onderzoek van Alma blijkt dat een vierde van de studenten minstens één keer per week in de horeka-sektor eet. Vijf procent doet dit zelfs elke dag, een kleine tien procent twee á drie keer per week. Het Alma-onderzoek vermeldt evenwel niet duidelijk wat verstaan wordt onder de horeka. Veto probeerde daarom een mini-inventarisatie op te stellen van alle mogelijke 'tenten' die aan die definitie zouden kunnen beantwoorden. Welke maaltijden staan er zoal ter beschikking van de Leuvense student in kafes, restaurants en andere eetgelegenheden?

De Leuvense horeka draait het ganse jaar op volle toeren. Tijdens het academiëjaar brengen studenten tientallen miljoenen in het laetje van kafes, tavernes en restaurants. In de vakantie zijn er grootschalige attracties zoals Marktrock, de BeLeuvenissen, de zondags aperitiefconcerten, Leuven-kermis (september), enzovoort, die door de toeristische dienst van de stad maximaal worden gepromoot in binnen- en buitenland. De grote concentratie van horekazaken in Leuven, vooral in het centrum, is bijna uniek in Vlaanderen. Een groot aantal van die zaken leeft haast uitsluitend bij de gratie (lees: honger en dorst) van meer dan 20.000 studenten. Andere zaken trekken een meer gemengd publiek aan van autochtonen en studenten.

Leuven heeft ongeveer driehonderd horekazaken die zich niet (uitsluitend) hotel of restaurant noemen. Dat gaat van taverne over pita-house en tea-room naar broodjeszaak en jissalon. Het grootste deel zijn echter gewone kafes. Zij bieden meestal alleen een zwanworst, een stuk chocolade, een boterham met kaas, wat nootjes of een zakje chips. Voor horekazaken als Domus, Erasmus en Universum, om maar enkele bekende op te noemen, zal je niet zo gemakkelijk het woord 'kafé' in de mond nemen als voor kroegen van het type Libertat, Amedee, de Kroeg of Den Delper. Het gaat hier eerder om tavernes, die naast een ruim assortiment aan dranken, ook snacks en soms zelfs dagschotels aanbieden.

Heet

Het verschil tussen sommige restaurants en de tavernes is de laatste jaren steeds meer vervaagd. Vroeger kon je in tavernes enkel obligate gerechten in de aard van een spaghetti, een croque monsieur, een uitwijmer, een pannekoek of een ijsje krijgen. Vandaag bieden veel tavernes hun klanten ook schotels aan die vroeger typisch restaurantschotels waren: pizza's, salades, eksotische schotels... Cambridge Arms (Ladeuzeplein), Tijd (Hogeschouplein) en Mykene (Muntstraat) zijn typische voorbeelden van zaken waar het onderscheid tussen taverne en restaurant nauwelijks nog pertinent is. Sommige tavernes worden kafé-restaurant: ze gaan zich nog meer toeleggen op schotels en zandieren de

dan studenten die op kot koken of in Alma eten (zie elders).

Relaxen

Ook restaurants raken meer en meer in trek bij studenten. Leuven telt zo'n 140 restaurants. De duurste zijn waarschijnlijk Belle Epoque (in de Bondgenotenlaan) en Sire Pynnock (Hogeschouplein): meer dan een heel studentenweekbudget voor één maaltijd. In de meeste restaurants schommelt de prijs van een dagmenu tussen 300 en 700 frank. Over het algemeen tref je er dan ook zelden studenten aan, behalve wanneer pa of ma op het einde van het academiëjaar meekomen naar de proklamatie, en ze tevreden zijn over het behaalde resultaat. In Leuven- en Heverlee-centrum bevinden zich echter 50 restaurants die een warme maaltijd aanbieden voor minder dan 300 fr. In bepaalde Italiaanse restaurants en pizzeria's, en in het vegetarisch restaurant Lukemieke (Vlamingenstraat) kan je al terecht vanaf 185 frank, drank inbegrepen. Iets duurder worden de steakhouses en enkele Chinese restaurants: vanaf 250 frank. Maar dan krijgt men meestal geen soep of voorgerecht, om nog maar te zwijgen over een dessert. Deze prijzen wegen toch nog tamelijk zwaar door voor studenten, en meer dan één keer per week op restaurant gaan kan er bij de meesten niet af.

Kippetje

Een speciale plaats bekleden de zelfbedieningsrestaurants: de prijzen van Quick hamburgerrestaurant (Fochplein), AC Restaurant (St.-Jansbergsteeweg Heverlee) en Salons Georges (Hogeschouplein) liggen over het algemeen lager dan in de hierboven beschreven categorie, maar niet opvallend lager: voor minder dan 150 frank krijgt men er geen schotel. In Quick kan men trouwens even vlot voor 300 frank 'dineren' als voor 150. De kwaliteit van de zelfbedieningsrestaurants ligt niet hoger dan in Alma. Ook Mister Buffet's in de Diestsestraat levert pas een schotel vanaf 140 frank. Gratis water halen is natuurlijk onmogelijk. Er komen dan ook relatief weinig studenten.

Niet alleen restaurants zijn duur. Bij een snack zit het nadeel eveneens in de prijs: snacks die de honger stillen heb je nergens onder de 100 frank en op de meeste plaatsen niet onder de 150 frank, frituren en broodjeszaken (zie kader 'club') buiten beschouwing gelaten. Een categorie apart vormen inderdaad de meer dan vijfentwintig Leuvense frituren. Veel studenten vertrekken regelmatig een gewoon pak frieten als middag- of avondmaal. Zij die meer letten op hun gezondheid combineren een pak frieten met groenten en vlees die ze op kot koken. Geboren tooghangers eten haast elke nacht frieten. Voor iets beters dan frieten, zoals een kippetje of twee broodjes, hebben ze geen geld. Het verschil tussen frieten en twee broodjes draagt een pint, en tussen frieten en een kippetje minstens drie pinten.

Stoemp

Over de voedingswaarde van frituurvoedsel valt er wel een boompje op te zetten. Een gemiddelde snack doormaakt niet de vergelijking met een kwaliteitsvolle Alma-schotel. Een pak frieten en een Bicky Burger is stukken ongezonder dan een biefstuk, slabar en kroketjes, hoewel beide combinaties ongeveer even duur zijn: rond de 120 frank. Een pak frieten met een kurrywors kan men vergelijken met sommige van de goedkoopste Alma-schotel in prijs (72 fr.), maar niet in kwaliteit: Alma biedt een of andere minderwaardige steak (veelal gehakt) of een paar worstjes met saus of

Geruite gordijntjes, een Sanseveria voor het raam en een spaghetti van 130 frank. Meer moet dat niet zijn. (foto Hielke Grootendorst)

groenten (of allebei, zie kader 'tip') en frieten. Bovendien haal je in Alma zoveel keren frieten, rijst, kroketten en puree bij als je wil. En achteraf in groep nog een koffie of een ijsje. Om eerlijk te zijn, voor 72 frank biedt Alma eveneens geregeld spaghetti aan.

Ook in restaurants staan de hogere prijzen niet garant voor kwaliteit. Het volstaat om op maandag- en donderdagavond laat door de kulinair Munstraat te wandelen om je hiervan te overtuigen: in grote witte potten van vijf kilo zat bijvoorbeeld de tomatenpuree die moest doorgaan voor de tomaten op je pizza. Overigens wordt er vaak gesjoemeld met ingrediënten: alles moet gebruikt worden. In nogal wat tavernes bevat de tomatensoep de restjes van de niet opgegeten spaghetti's, met gehakt erbij. De tijd waarin de pizza uniform op artisanale wijze werd bereid, is vervlogen: in De Kruiemel (Mechelsestraat) halen ze de pizzabodems uit die diepvries.

Ontdoeien

Hoewel de horeka meer en meer studenten blijkt aan te trekken, en Alma zich daarvan zeer goed bewust is, blijft het een feit dat een aanzienlijk deel van de studenten zich niet kan veroorloven in de taverne of restaurant te eten. Wanneer je 1500 frank meekrijgt van thuis, betekent één maaltijd in de taverne dat je een zevende van je budget opsoepeert. Wanneer je dan voor de rest

van de week in Alma gaat eten en nog wat brood en toespies koopt, hou je ongeveer 800 frank over: daarmee moet je voorzichtig uitgaan, een film- of dansvoorstelling bekijken, en misschien je vervoer betalen. Af en toe kan er een kassette of een tweedehandsboek vanaf. Dan heb je nog geen kranten gekocht, geen fotokopies gemaakt, niet naar de klerenwinkels gekeken. Je hebt geen rekening gehouden met apothekerskosten voor een kronische verkoudheid in de winter. Met 1500 frank kom je in Leuven net toe. Met 1000 frank lijdt je onvermijdelijk honger. De enige oplossing bestaat erin tijdens het jaar als jobstudent te werken, je ouders te zagen om meer geld, of een studietoelening aan te gaan. Je kan natuurlijk ook ekstra zuinig leven: drie keer warm eten in Alma, en voor de rest van de week boterhammen met choko, smerkaas en konfituur verorberen.

We vergeten hierbij echter één ding: de pakketjes van moeder de vrouw aan het thuisfront. Meer studenten dan men zou denken brengen bijna alles wat ze van maandag tot vrijdag verorberen, mee van thuis. Vaak schrijft mama dan nog op de bokaaljes soep en groenten wat voor maandag bestemd is, wat voor dinsdag, enzovoort. En om te vermijden dat de studentenvries vries zou ontdooien tijdens de lange bus- of treintreks op zondagavond, rijdt papa wel eens over en weer naar Leuven. Zo wordt het leven een stuk goedkoper.

Dirk Boeckx

KLUB OF SCHROKKEN

Het broodje, afhankelijk van de levensstijl club, sandwich of stokbrood genoemd, is sinds enkele jaren aan een ware triomftocht door Leuven begonnen. De verschuiving van de warme maaltijd van de middag naar de avond is hieraan zeker niet vreemd. In 1986 at nog 40% van de studenten enkel 's middags, nu minder dan 30%. Deze verandering is vooral een gevolg van het samendrukken van uurroosters waardoor het de studenten 's middags gewoon aan tijd ontbreekt om rustig te eten. Zij vertrekken 's middags een broodje in de buurt van de leslokalen, boven een schrokke warme maaltijd. In de omgeving van de Tiensestraat/Muntstraat bijvoorbeeld, vlak bij de fakulteiten Rechten, Psychologie en Pedagogie en ook wel L&W, vind je een broodjeswinkel om de 50 meter.

De directie van Alma verwacht voor de volgende jaren een verdere verschuiving van de warme maaltijden naar de avond. De behoefte aan broodjes dichtbij de leslokalen zal dan toenemen. Toon Martens, directeur van Alma, geeft momenteel echter openlijk toe dat de aanbidding van broodjes in de traditionele Alma-vestigingen een regelrechte flop geworden is. In Alma kan men tijdens de week een belegd broodje krijgen vanaf 26 frank, en een club al vanaf 46 frank. Dat is ongeveer 10 à 20 frank minder dan wat men in de broodjeswinkels betaalt. Maar de student lijkt niet bereid om een paar honderd meter ver te wandelen om een broodje te kopen, wanneer de Leuvense middenstand die om de 50 meter aanbiedt. (PVDK)

TIP VAN DE WEEK

Een van de voornaamste en steeds terugkerende klachten die de Alma-enquête aan het licht bracht, is het verwijt dat de gemiddelde studentenschotel "te weinig verse groenten" bevat. Doorgaans riposteert Alma-directeur Toon Martens dan "dat de groenten in de saus verwerkt zijn", maar de man weet waarschijnlijk zelf ook wel dat dit een tamelijk smakeloze smoes is. Daarom bestaat sinds enige tijd de mogelijkheid om een 'sla-bar' aan je schotel toe te voegen. Ofwel neem je geen peper-, madeira-, archiduc-, roquefort of jagerssaus, maar wel slabar, en dan kost die portie gezond geen cent ekstra. Ofwel ben je een echte smulpaap en opteer je voor saus én groenten, zoals 'thuis'. In dat laatste geval kost die supplementaire slabar echter 42 frank, wat voor veel studenten te prijzig is.

Echte voorstanders van democratisering van overdadige Almaschotel weten dat noodzakelijke groenvoer echter goedkoper te bemachtigen. Hun techniek bestaat uit een ingenieuze toepassing van het principe van de prijs-ontwikking. Je schuift netjes aan, en opteert vervolgens voor een schotel met sla-bar, en niets saus. Je betaalt de gewone aangevragen prijs: 72, 88, 120, neem maar op. Je trakteert jezelf op een kwak mayonaise, je schuift aan voor een democratisch glaasje water, je zoekt een rustig plaatsje bij de niet-rokers. Je neemt vervolgens je schotel en gaat terug naar de toeg, en vraagt vriendelijk een extra portie saus aan 8 frank. Je gaat terug naar je stekje en verorbert smakelijk je schotel met saus én slabar aan 8 frank ekstra. Netto-winst: 34 frank. (WP)

Over fakbars en kringkafees

Waar de kragen schuimen

De slogan 'De Oude Markt: waar Leuven bruist', gelanceerd door de gewiekste kommerscianten van België's langste toog, heeft in feite alleen bestaansrecht tijdens de zomermaanden. Alleen dan zakken de studenten massaal af naar de zonnige terrassen, of durven de Leuvenaars zelf in groten getale naar de navel van hun stad afzakken, terwijl de studenten blokken of met vakantie zijn. De rest van het jaar bruist Leuven op de eerste plaats in de kafes die in handen zijn van de studenten zelf: de bars van de fakulteitskringen, kortweg 'fakbars'. Daar is een pint nog altijd het goedkoopst, de platen het leukst, de attracties het origineelst. Daar moet je gewoon heen, omdat er gebrast wordt, omdat de porties veel te groot zijn, en er met vaten gesmeten wordt, of gewoon: omdat al je vrienden er ook zitten.

Het Leuvense studentenleven wordt vooral georganiseerd door de fakulteitskringen: 29 verenigingen die de belangen van de studenten uit één of meerdere universitaire richtingen behartigen en zich tegelijk bezighouden met het organiseren van allerlei vrije tijds-activiteiten. Daarnaast zijn er nog de kringen uit de hogescholen, zoals Industria (Groep T: industrieel ingenieurs) en Nursika (verpleegkunde), of de studenten van het Lemmensinstituut (muziekopleiding) en van de Regaschool (paramedisch, technisch en economisch onderwijs).

Akties

Uiteraard hebben niet al deze kringen zelf een kafee in handen: vooral voor kringen die slechts 100 of zelfs minder studenten vertegenwoordigen, is dit financieel moeilijk haalbaar. Toch zijn er altijd kleine kringen geweest die erin slaagden, met weinig volk en vaak zonder tapkraan, het hoofd boven water te houden: Katechitika hield een tijdje alleen 'Het Schisma' open en de Nieuw Filosofische Kring heeft nog steeds een eigen bar in de kelder van de fakulteit (Kardinaal Mercierplein). Veel kleine kringen hebben echter helemaal geen plaats om samen te komen (Dali: bijzondere licentie informatica) of spreken gewoon af in een kafee, waar ze geen speciale overeenkomst mee hebben: Bios in 'De Blokkhut', Chemika in kafee 'Napoli', de Geologische Kring in 'De Bierkelder', de Logopedische Kring in 'De Cuythoek' en Mercator (Aardrijkskunde) in 'De Colff'. In al die kafes hebben de kringen geen medezeggenschap in de muziekkeuze of in het prijzenbeleid en kunnen ze zelfs vaak niet rekenen op een of ander gunstarrif.

Opvallend is dat het hier vooral gaat om kleine richtingen uit de positieve

wetenschappen, waarvan de studenten deels in Leuven, deels in Heverlee les volgen. Ze zitten dan ook vaak verspreid op kot, wat het vinden van een geschikte inplantingsplaats voor een kafee ekstra bemoeilijkt. Tot nog toe leek er ook geen sprake van samenwerking tussen die kleine kringen, al komt dat, dit jaar misschien verandering in: de preses van Bios voor dit academiejaar sluit niet uit dat er dit jaar geprobeerd wordt om samen met Chemika een geschikte ruimte te vinden voor een fakbar.

Industria, een kring die toch gevoelig meer leden telt (zo'n 1.300), zit in hetzelfde schuitje: geen bar in eigen beheer en een kafee ('De Bierkelder') dat dienst doet als ontmoetingsplaats, maar waar men nauwelijks kan rekenen op enige goodwill vanwege de eigenaar. Geen speciale tarieven voor gratis vaten, geen zaaltje 'voor kantussen' en weinig eigen activiteiten in het kafee: enkel de schildrijding heeft in 'De Bierkelder' plaats. Ook hier kijkt men bijgevolg uit naar een plaats om een eigen bar op te starten. Misschien kan dat over twee jaar in het nieuwe gebouw van Groep T.

Korringen

Hiermee is het lijstje van de pechvolgens echter ongeveer ten einde: de meeste kringen hebben wel een eigen bar of werken zonder al te veel problemen samen met een privee-eigenaar. Voor die verenigingen kan het doel van een fakbar ten volle gerealiseerd worden: dat zou, volgens alle verantwoordelijken die wij kontaktoerden, in de eerste plaats zijn om de studenten van een bepaalde richting de gelegenheid te geven elkaar ook buiten de lessen te ontmoeten. De fakbar is daardoor ook in de meeste kringen de draaischijf van de opvang van eerstejaarsstudenten en van al wie als nieuweling aankomt in Leuven (studen-

De fakbar van Pedagogie en Katechitika ziet sombere tijden tegemoet. En wie zal het gelag betalen?

(Foto Hielke Grootendorst)

ten van andere universiteiten, Erasmus...).

Kringen die geen eigen bar hebben, slagen er soms in een kafeebaas voor hun kar te spannen: hoewel daarover geen schriftelijke afspraken bestaan, gaat het priveekafee dan toch door voor de 'fakbar' van een bepaalde fakulteit. De studenten maken het grootste deel uit van het publiek dat er komt, ze mogen er activiteiten organiseren en kunnen vaak rekenen op kortingen voor consumpties of tenminste voor gratis vaten. Het beste voorbeeld van zo'n samenwerkingsverband is waarschijnlijk dat tussen de Studentenraad van het Lemmensinstituut en de 'Café du Commerce' op de Tervuursevest. Sinds vorig jaar kunnen de musici in spe daar terecht voor tema-avonden, kantussen en zelfs voor hun privee-eindejaarsfeest. Ook overdag komen ze er vaak, om 's middags te eten of om een pint te drinken tijdens de pauze. De 'Café du Commerce' blijkt ook een van de zeldzame kringkafes die zijn waar proften spontaan binnenwandelen om met hun leerlingen aan de toog te hangen.

Ook andere niet-universitaire opleidingen zorgen ervoor dat ze over een vaste ontmoetingsruimte beschikken. Zo werkt de Rega-school aan ongeveer dezelfde voorwaarden samen met 'De Vagan' (Vismarkt). Ze kunnen er zelfs gebruik maken van een zaaltje ('voor kantussen') en er gaan regelmatig kleine optredens door. De burgerlijk ingenieurs (VTK) kunnen elkaar gemakkelijk vinden in 'De Harlekijn' (Naamsepoort), al kan je hier niet echt spreken van een 'fakbar': er gaan nauwelijks activiteiten door en het kafee fungeert vooral als ontmoetingsruimte voor presidiumsleden. Vandaar dat veel van de onderzochte verantwoordelijken van andere bars een groot aantal 'burgies' in hun kafee signaleren.

Fortuin

De meest fortuinlijke kringen zijn echter diegene die zelf kunnen bepalen wat er in het kafee allemaal mag en niet mag en die er bovendien vaak nog een flinke stuiver aan verdienen. Hier duikt dan een tweede doel van de fakbar op: in sommige gevallen is hij opgenomen in de overkoopende structuur van de kring (een pzw), zodat eventuele financiële moeilijkheden kunnen opgevangen worden met inkomsten uit het kafee. Dat neemt echter niet weg dat geen van de ondervraagden het winst maken als doel vooropstelt: de prijzen blijven overal zeer democratisch, dat wil zeggen onder de 30 frank voor een biertje. In het kafee van de filosofen kan je nog voor 20 frank een pils achterover slaan. Politika (Sociale Wetenschappen) stelt voor dit jaar zelfs een prijzverlaging in het vooruitzicht (van 28 naar 25 frank).

De kafes in eigen beheer zijn van zondag tot donderdag open vanaf een uur of negen. Sommigen zorgen ook 's namiddags voor de 'opvang' van al wie dringend aan een kop koffie toe is: Fakbar L&W (van de 7 kringen uit

Letteren en Wijsbegeerte: Blijde Inkomststraat), het Huis der Rechten (Tiensestraat), de Shrink (Psychologie: Tiensestraat), Doc's Bar (Geneeskunde: Brusselsestraat) en de Gelule (Farmacie: Parkstraat). Voor Ekonomika en LBK (Landbouw) is een ontmoetingsruimte overdag zelfs zo belangrijk dat ze, naast hun fakbar, nog een lokaal in de fakulteit gebruiken waar snacks en niet-alkoholische dranken aangeboden worden. In de kelder van de fakulteit economie worden bovendien vaak tentoonstellingen gehouden, is er een 'week van de bar' en worden allerlei activiteiten georganiseerd. Niet alle fakulteiten zijn echter zo gul met het ter beschikking stellen van een ontmoetingsruimte voor hun studenten. Zo mogen de filosofen maar één keer per week (op donderdagavond) en voor een beperkte tijd (21.00 tot 1.00 u) een kelderruimte als kafee gebruiken.

Een betere vorm van samenwerking met de universiteit is uiteraard het 'inpalmen van een volledig huis, waar dan niet alleen de fakbar gehuust is, maar ook een sekretariaat, een permanente en vergaderzaal. Zo maken de studenten uit psychologie (Shrink), rechten (HdR), sociale en politieke wetenschappen (Politika), Wina (wiskunde, natuurkunde en informatica: het RC), L&W ('de fak') en ekonomie (DUC: Dekenstraat) gratis gebruik van een huis van de universiteit. Dezelfde vorm van samenwerken vinden we ook bij het Stuc en bij de bar van Isol (allebei op de kampus in de Van Evenstraat). De laatste jaren stelt de universiteit aan die 'huurders' wel steeds hogere eisen inzake veiligheid en onderhoud.

Buis

Kringen die in huizen van privee-eigenaars gevestigd zijn, staan niet onder dezelfde druk en moeten alleen vrezen voor de veiligheidscontroles van de brandweer. Dat voordeel weegt uiteraard niet echt op tegen het feit dat ze maandelijks een stevige huur moeten betalen, tenzij ze, zoals Medika, zelf eigenaar zijn van het huis. Dat is niet het geval voor de 'Gorgl' (LBK), de 'Peekaa' (pedagogie, godsdienstwetenschappen en teologie) en de 'Gelule'. De huur is vooral erg belastend als je de drie à vier maanden inactiviteit van de fakbar per jaar moet goedmaken met de inkomsten van de overige maanden. Bovendien kan de eigenaar, telkens een kontrakt afloopt, de kring het huis uitzetten. Die situatie is niet zo denkbeeldig, zeker met de huidige situatie op de kamermarkt: een eigenaar die zijn huis wil laten renderen, zal eerder geneigd zijn om het op te splitsen in kleinere (dure) kamers dan om het als geheel te verhuren, tegen een prijs die onvermijdelijk lager ligt. De 'Peekaa' zit momenteel in dat straatje: mis er nu al bijna zeker van dat men binnen een goed jaar, als het kontrakt afloopt, uit het huis in de Van Evenstraat wordt gezet.

Ook in de priveesector moet er soms geen huur betaald worden: sommige

kringen beschikken over (een zaal bij) een kafee. Als tegenprestatie gaat het kafee dan wel met een deel van de inkomsten uit de drankverkoop lopen. Zo werkt Apollon (Lichamelijke Opleiding en Kinesiterapie) sinds een paar jaar samen met 'De Wink' (Damaianplein); ze bezetten er elke avond de vroegere 'Winkclub', nu omgedoopt tot 'De Sportzak' - ook de naam van de vroegere fakbar van Apollon op de Naamsestraat. Die formule lijkt voor de kringen, zeker financieel, heel wat voordeliger te leveren.

Ondanks hun democratisch prijzenbeleid hebben veel kringkafes toch een aanzienlijke omzet per jaar. De 'Flubar', met zijn omzet van een kleine 150.000 frank, is echt wel een uitzondering. De andere kafes, zelfs de kleinste, halen zonder veel problemen de kaap van het miljoen ('Peekaa', 'Fakbar L&W', 'Gelule'). Een iets drukker kafee als Politika verhandelt naar eigen zeggen zo'n twee miljoen, terwijl de echt drukke fakbars ('HdR', 'Shrink') hun omzet op een dikke vier miljoen beramen.

Schroom

Overigens zijn alle beheerders heel open over deze financiële kant van de zaak: een bewijs te meer dat daar niet de werkelijke bedoeling van de fakbars ligt. Joep Verschuuren over het HdR: "Het is uiteraard niet de eerste bedoeling van een fakbar om winst te maken. Die halen we al genoeg uit andere activiteiten." Enkel de verantwoordelijken van het Stuc 'zeggen liever niets' over de omzet van hun kafee. Dat hoeft niet te verwonderen: in hun begroting lezen we dat er in 1990 zo maar even voor zeven en een half miljoen zou zijn verhandeld, veel meer dus dan in de fakbars. Die stilzwijgende wijst er op dat het er bij de Stucbar misschien wel op aankomt om winst te maken, teneinde de - ondergesubsidieerde - Stucwerking te ondersteunen.

Het Stuc is echter zowat de enige studentenbar die de tappers van dienst ook volwaardig betaalt: sommigen werken er in vaste dienst, anderen als jobisten. Terwijl sommige andere kringen hun tappers ook betalen, is de meest koerante vergoeding die in natura: de tappers kunnen de hele avond gratis drinken en krijgen soms ook nog een 'zuip- of poelkraat' om op andere avonden tegen een voordeelprijsje te drinken. De voordelen voor de tappers hebben in het verleden al vaak aanleiding gegeven tot spanningen tussen het kafee en de rest van de kring, zeker als de bar een beheerskomitee heeft dat relatief zelfstandig werkt ('HdR', 'Shrink', 'Fakbar L&W', 'Gorgl'). 'Louche' praktijken van tappers en beheerders kunnen zelfs aanleiding geven tot grote financiële verliezen, zoals men in het verleden in Apollon, 'Fakbar L&W' en het 'Huis der Rechten' al ondervond.

Pieter De Gryse
Steven Van Garste

Fakbars gesloten

4 vervolg van p.1

had te vereffenen en dat de reserves zeker niet eksuberant hoog zijn. Vroeger kon de Fakbar nog beroep doen op de inkomsten van de studentenkamers die boven de bar werden verhuurd. Sinds vier jaar moeten zij het zonder die inkomsten stellen. Mede door een traditie van schrijnend wanbeheer en een diefstallenplaag ontstond daardoor een serieuze schuldpost. Ondanks alles heeft het overlegcomitee van de L&W-presides, in samenspraak met de Beheerraad van de Fak, onlangs toch de beslissing genomen de werken aan te vatten. Een en ander heeft te maken met de steun die misschien van de fakulteit zou kunnen komen. Emiel Lamberts, de nieuwe dekaan, acht het immers normaal dat de studenten niet alleen moeten opdraaien voor kosten die voornamelijk aan de oude staat van het huis te wijten zijn.

Nu zou er aan heel deze fakbar-affaire wel eens een staartje kunnen komen. Hardnekkige geruchten doen de ronde

dat het Buro Akademische Raad toch liever zag dat de fakbars zouden sluiten en dat het in september bij de eerstvolgende AR een negatief advies dienaangaande zal doen. Dit zou wel eens de terughoudendheid van zowel professor Maschelein (Studentenaangelegenheden) als van professor Tavernier (Algemeen Beheer) kunnen verklaren om de situatie eens eindelijk uit te doeken te doen. Momenteel worden de studenten van alle vier de kafes van Pontius naar Pilatus gestuurd: een telefoontje naar professor Maschelein leverde stevast de mededeling op dat men bij het Algemeen Beheer moet zijn, terwijl men daar terugverwijst naar Studentenaangelegenheden. Het lijkt erop dat het scenario van vorig jaar zich zal herhalen. Toen werden op verschillende niveaus (Algemeen Beheer, Veiligheid, Patrimoniumbeheer) 'beslissingen' genomen. Zoets verhoogde alleen maar de desinformatie, iets wat de fakbars kunnen missen als kiespijn.

Steven Van Garste

LAY-OUT

HET GROTE PLAKBOEK, DAT WE VETO NOEMEN

Lay-outen op zich is doodeenvoudig. Je moet alleen een beetje kunnen tellen, knippen en plakken. Een goede lay-out maken, zo eentje die rust en harmonie uitstraalt, dat is al niet meer voor iedereen weggelegd. Maar als je bij ons komt, willen wij je wel in de kunst inwijden. Er zijn alleen een aantal regeljes die je in het oog moet houden natuurlijk, zo serieus is het wel. En niet teveel scheef plakken, maar dat spreekt vanzelf. Maar laten we beginnen bij het begin.

Dat Veto elke week verschijnt, wist je waarschijnlijk al. Zo'n weekblad brengt veel werk met zich mee, vandaar dat we ook veel volk kunnen gebruiken. Door de week schrijven we artikels, interviews en reportages. In het weekend wordt dat alles drukbaar gemaakt. De eindredacteur moet het weekend-werk in goede banen leiden. Hij zorgt er voor dat alle teksten ingetikt zijn in de computer, dat er geen fouten meer in staan en dat ze uitgefist worden door de zetmachine.

Dan stelt hij - of zij natuurlijk - het lay-out-schema op. Dat is het meer serieuze werk. Je moet dan bepalen welke artikels op een pagina komen, rekening houdend met het onderwerp van de tekst - zo zal je cultuur stevast op onze middenpagina's vinden - of het belang dat eraan gehecht wordt. De zondagavond komen dan zowat alle veto-luiden meewerken aan de grote nachtelijke operatie, die wij de lay-out noemen.

Geen gezicht

Bekijk een keer deze pagina van nabij. In essentie is ze samengesteld uit kolommetjes tekst en uit titels, foto's en kaders over meer dan één kolom. Al die zaken

werden mooi uitgespreid op de pagina en daarna vastgeplakt.

Startje

Dat spreiden van tekst en illustraties moet volgens bepaalde regels gebeuren. Zo is het bijvoorbeeld geen gezicht als je de titels van twee artikels naast elkaar plakt. Het lijkt nergens op als je een kort artikel spreidt over vijf kolommen. De regel is dat de breedte en hoogte van het geplakte blok tekst best in verhouding staan tot de breedte en hoogte van de pagina. En vergeet nooit dat een lezer het zelden weet te appreciëren wanneer hij aan het eind van een kolom komt en dan moet gaan zoeken waar de tekst verder gaat. Eenmaal bepaald is waar alles moet komen, kunnen we de tekst verknippen en opplakken. Even nog de lijntjes trekken en... klaar. Zo simpel is dat.

Plakken doen we niet met Pritt, maar met verwarmde (kunst)hars. Dat laat ons toe de troep terug van de bladzijde te halen als we even een foutje gemaakt hebben.

Hoerejong

Soms laten we wel eens een steekje vallen. Je plakt pardoes een titel scheef, een inleiding komt bij het verkeerde artikel terecht of je raakt is al je entoesiasme een paragraaf kwijt. Dat kan al eens gebeuren als je tijdens je werk vol vuur vertelt over het interview dat je onlangs had met Hugo Ongena.

Of als je weer eens staat op te scheppen over je prestatie op de 24 Uren.

Ach, hoe graag zouden we je ons lay-out-lokaal laten ontdekken, en je alles van de naald tot de draad uitleggen. In het begin zal je misschien nog even twijfelen, als wij het over de non-repro, het plaklijntje, de streamer, de waxer of het hoerejong hebben, maar dat went wel. En zo gauw je het zalige geluk geproefd hebt van het zelf inplakken van een artikel in Ons Grote Plakboek, ben je voorgoed verloren.

En de volgende morgen - vaak een flink stuk na de middag - aan het ontbijt bemerk je dat er nog een stukje papier aan je trui kleef. Groot is de verbazing als je ziet dat het drie regels uit een door jou geplakte tekst zijn. Je beseft dat heel Leuven deze regels zal moeten missen en je krijgt even een krop in de keel. Dan weet je pas wat leven is.

Jan Van der Linden

VETO-FOTOGRAFIE
KLIKBUIZEN GEZOCHT

Fotografieren voor Veto is een toffe bezigheid, en er worden echt geen hoge eisen gesteld in verband met je talenten. Je moet alleen kunnen voetballen, of er toch wat van kennen. Meisjes moeten nu niet direkt ophouden met lezen, dit is niet de zoveelste lofzang over die domme mannsport. Het betreft hier eerder de gelijkens tussen die barbaarsport en de nobele fotografie. Gelijkenis? Welja, reportagewerk in de persfotografie volgt nauw dezelfde strategische lijnen: bewegen, positie kiezen, de goede hoek zoeken en "schieten". Foto's maken van belangrijke personen en gebeurtenissen is ongemeen boeiend; en bij Veto is het dat nog meer aangezien je je op het nivo van de "echte" persfotografen moet (en kan) bewegen. Je kan eens een kijkje of kiekje (d.i. geen Westvlaams maar een ander woord voor foto) nemen in de koelissen, een informele babbel slaan met een BOB'er of de huig van Dillemans bewonderen bij de zoveelste verveelde geuw.

Moet je nu een semi-professional zijn of over een berg ervaring beschikken om dit werk voor Veto te kunnen doen? Helemaal niet. Al wat je dient mee te brengen is een reflextoestel, in goede staat; wat elementaire kennis over dat toestel en fotografie in het algemeen; en een stevige dosis gezond verstand alsook een beetje lef. Al doende leer je vlug al de rest.

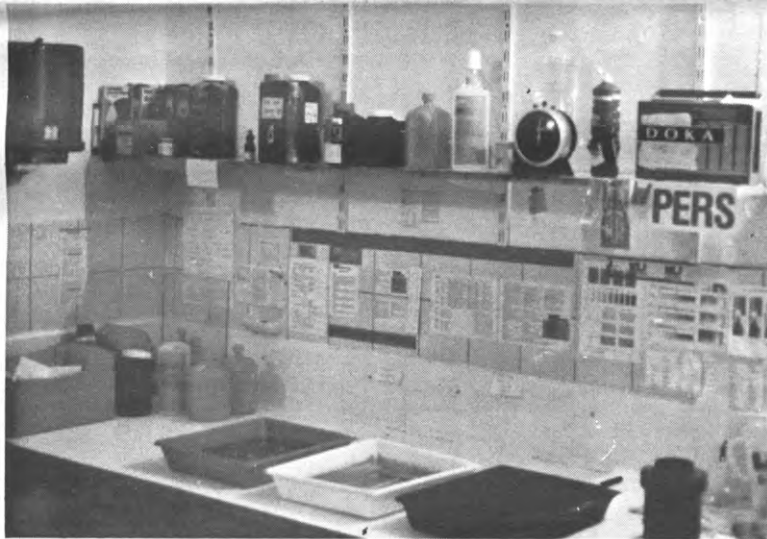
Dit reportagewerk is echter lang niet alles wat onder de noemer Veto-fotografie valt. Er is ook nog zoets als het ontwikkelen van de film en afdrucken van foto's. Op het knopje drukken van je toestel volstaat echt niet om een degelijke foto te maken, de nodige contrasten verkrijg je pas door een zeer nauwkeurige ontwikkeling van de film; een zeer delikaat iets. De manier van afdrucken, de gekozen belichting, korrekte uitvergrotingen, dit alles bepaalt voor een zeer groot deel het eindresultaat.

Voor 'gewone' foto's zijn deze elementen zo mogelijk het belangrijkste, je kan uit een minder geslaagde foto soms nog een echt pareltje distilleren. Al deze dingen, die in de donkere kamer gebeuren, kan je ook bij Veto onder de knie krijgen. Fotografie is enorm veelzijdig, je moet enkel een klein beetje moeite doen om al deze facetten te ontdekken, maar eens je wat meer van dit domein verkend hebt wordt fotografie een verslavende bezigheid.

Ben je geïnteresseerd in Vetografie? Laat dan iets van je horen of loop eens langs op het beruchte adres. Het loont de moeite: politici die voor je lens paraderen, bekende personen bij hen thuis opzoeken en ander 'field-work'. Bovendien kom je in een toffe vriendengroep terecht waarin je ervaringen kan uitwisselen waardoor eenieder zijn resultaten kan verbeteren. In de fotografie ben je nooit volleerd, steeds weer ontdek je iets nieuws. Dus, kom eens langs en verleg je horizon.

Peter Vermeiren

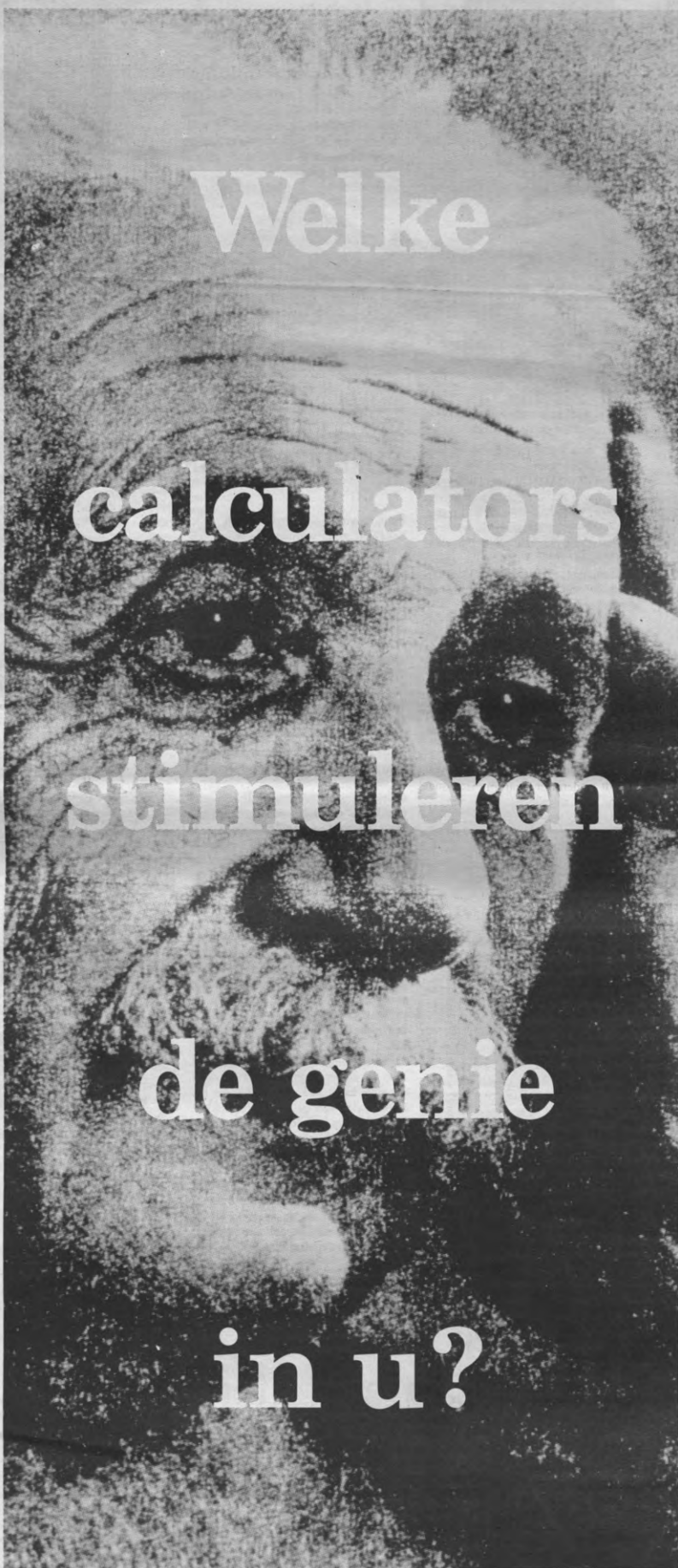

... en vind je dat jij het even goed (of zelfs beter) kan als de huidige samenstellers?

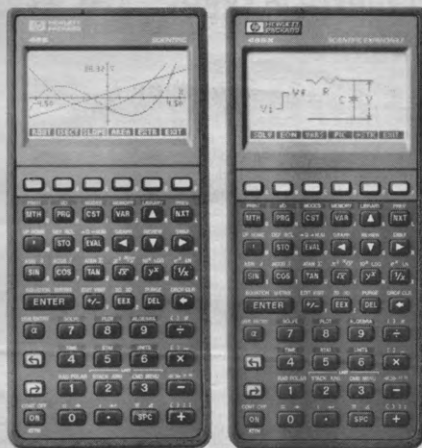
bewijs het

Daarom nodigen we je ook uit om te komen tonen wat je in je mars hebt: Veto is met andere woorden op zoek naar medewerkers. Heb je zin om te leren zetten, lay-outen, fotografieren, schrijven of tekenen, dan ben je altijd van harte welkom op onze redactievergadering, elke vrijdagmiddag om 15.00 u (vanaf 4 oktober).

Welke calculators stimuleren de genie in u?

De nieuwe HP48S en de populaire HP48SX

Om op wetenschappelijk gebied een meesterlijke voorsprong te nemen, heeft Hewlett-Packard zijn HP48 calculators uitgerust met ruime mogelijkheden. Zo kunnen professionals, studenten en professoren verder gaan door hun werk te vereenvoudigen.

De HP48 calculators beschikken over meer dan 2.100 standaard ingebouwde functies. Wetenschappelijk geavanceerde eigenschappen zoals HP Equation Writer, HP Solve, HP Matrix Writer, Calculus en grafische mogelijkheden bieden u meer armslag en precisie.

Zowel de HP48S, als de HP48SX, kunnen aangesloten worden op een Personal Computer en gebruik maken van de HP Infrarood Printer. De HP48SX is bovendien uit te breiden door gebruik van insteekkaarten.

De HP48 calculators zijn de genieën van onze complete familie van calculators voor wetenschappelijk en zakelijk gebruik. Hewlett-Packard biedt ieder persoon, volgens zijn behoefte, de juiste calculator.

Verlies dus geen tijd en ontdek onze speciale aanbieding "Back to school" bij uw dichtstbijzijnde HP-dealer.

Voor een verdelerlijst: HP Customer Information Center 02/761 34 00.

**HEWLETT
PACKARD**

THE POSSIBILITY MADE REALITY.

Een akelige gedachte

Coens drukt zijn stempel op akademiejaar

Het Vlaamse Hoger Onderwijs, zowel universiteiten als hogescholen, werd tijdens het academiejaar 1990-1991 danig in beroering gebracht. Minister van Onderwijs Daniël Coens werkte immers aan een mega-dekreet omtrent de universiteiten, waarin zowat alles en iedereen op de helling kwam te staan. Na het intens gelobby van de betrokken universiteiten en onderwijsinstellingen en na de politieke druk van allerlei belangengroepen, is de creatie van Coens dan eindelijk wet geworden. Een twintigtal versies zijn er aan voorafgegaan, steeds gevolgd door ongeveer evenveel studentenacties. Ondanks het feit dat Coens een aantal wat te voortvarende artikels heeft moeten schrappen (zoals het ingangsexamen), blijft het toch ingrijpende wijzigingen met zich mee brengen. Het hoeft geen betoog dat de concrete uitwerking van dit dekreet problemen met zich mee zal brengen. Hieronder volgt een overzicht van een reeks wijzigingen die de KU Leuven te verwerken zal krijgen.

Een belangrijk deel van de wetsartikelen zal pas op 1 oktober 1992 ingang vinden. Daartoe behoren onder andere de regeling van het studiepuntenstelsel, de bepalingen van minimum en maximum-inschrijvingsgeld, de (semi-fortaire) subsidiëring van de Uniefs. Ook het beruchte artikel dat kleine studierichtingen bedreigt, zal pas volgend academiejaar worden doorgevoerd. Het gaat hier om een regeling waarbij studies met minder dan twintig ingeschreven studenten niet meer subsidiëerbaar zijn: ofwel moeten ze afgevoerd worden, ofwel in één diploma worden ondergebracht.

Deze bepalingen werden en worden heftig bekritiseerd. Coens laat hiermee immers het wetenschappelijk karakter van de universiteiten en hun onderzoeks- en onderwijssectoren nogal nadrukkelijk afhangen van studentenaantallen. Nu kan een selectie richting - pakweg Semistiek of iets dergelijks - gerust op wetenschappelijk hoger nivo staan dan immers populaire afdelingen van economie. Met de bepaling van de studentenaantallen wordt hiermee geen rekening gehouden.

Maar ook voor het academiejaar 1991-1992 zijn al enkele veranderingen op til. Als men het dekreet naar de letter volgt, zullen een aantal diplomabenaamingen veranderen. Zo wordt Letteren en Wijsbegeerte opgesplitst in Taal- en Letterkunde, Geschiedenis, en Archeologie en Kunstwetenschappen. Dokter wordt eenvoudigweg Arts en men spreekt ook niet meer van Landbouw-ingenieur maar van Bio-ingenieur.

Belangrijker is dat dit jaar in Kortrijk een kandidatuuropleiding Toegepaste Economische Wetenschappen georganiseerd wordt in een (hopelijk) serene samenwerking tussen de KU Leuven en de Antwerpse Ufsia. De vraag naar het nut van dergelijke beslissing is al vaak gesteld. Als reden hiervoor werd steeds gesproken over de zogenaamde 'demokratisering van het onderwijs'. "Als de student niet naar de Unief komt, breng dan de Unief naar de student", was een vaak gehoorde slogan eind jaren '60. Vandaar de oprichting van diverse perifere universiteiten, in het 'verre' West-Vlaanderen (Kortrijk) of in het 'afgelegen' Limburg (Diepenbeek). Nochtans lijkt het erop dat een dergelijke argumentatie slechts een goedkope façade is voor het politiek gesjoemel en touwtrekkerij dat voortaan het expansie en decentralisatie-beleid kenmerkte, zeker als blijkt dat het nutteffect ervan op de demokratisering nooit met harde cijfers is bewezen.

Bij de totstandkoming van het dekreet is ook lange tijd gesproken over het vergemakkelijken van de overgang tussen het Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit (Hobu) en de universiteiten. De regeling voor Hobu-studenten beperkt zich toch tot een eventuele studie-duurverkortering met vrijstellingen. Konkreet wil dat zeggen dat de Hobu-student, ook niet die een opleiding van het zogenaamde 'langere type' (Holt)

gevolg hebben, niet direkt aan een licentieopleiding kunnen beginnen. Voor de derde cyclus-opleidingen is de regeling wat soepeler, maar de studenten die geen universiteitsdiploma gehaald hebben, blijven afhankelijk van de goodwill van de betrokken fakulteiten. Doktoren kan alleen met een (universitair) tweede cyclusdiploma.

Het dekreet regelt ook de onderwijs- en bestuursstaaf van de universiteiten. In principe geeft het dekreet voortaan elke student het recht om zijn academische opleiding integraal in het Nederlands te volgen, net zoals hij alle eksamen in het Nederlands zal mogen afleggen. Bovendien bepaalde het dekreet dat ten hoogste twintig procent van de gegeven kolleges anderstalig mag zijn. Er geldt wel een uitzondering voor de vakken gedoceerd door gastprofessoren, vakken die een vreemde taal als voorwerp hebben (bijvoorbeeld in de filologische richtingen) en voor de specialisatie-opleidingen.

Spoor

Een van de grote punten die Coens met zijn dekreet voor ogen had, was toch wel de te lage slaagcijfers van de eerste kandidatuur te normaliseren. "Het studierendement van de eerste kandidatuur is beperkt en leidt tot een verlenging van de studieduur. Cijfers voor het academiejaar 1988-'89 wijzen uit dat amper 44,1 % van de generatiestudenten slaagden in eerste en tweede zitting samen.", aldus Coens in zijn Memorie van Toelichting. Dat de minister in zijn ambstermijn hier nog iets aan wil doen, is wel duidelijk. Ook zijn Tienpuntenplan wijst in die richting. Nochtans ziet het er naar uit dat heel wat bij het oude zal blijven.

De eerste pijler van Coens' slaagcijferpolitiek was zeer ingrijpend. In de eerste versie van het dekreet draaide alles rond de organisatie van een ingangsexamen. Dit ingangsexamen werd vanuit verschillende hoeken zwaar bekritiseerd, en heeft na hevige protest de laatste versie uiteindelijk niet overleefd. Zelfs de gemiddelde 'oriënteringstest' zonder bindende resultaten, die in de versies daarop nog duidelijk aanwezig was, werd later eveneens afgevoerd. Wat er nog overblijft van diezelfde slaagcijferpolitiek, is in feite grotendeels een explicitering van wat vroeger al gebeurde.

Vooreerst hoopt Coens door een betere informatiedoorstroming foute studiekeuzes zoveel mogelijk te vermijden. Naast het inzetten van de PMS-centra en de klasseraden, zouden er in principe voor elke opleiding een week lang informatiesessies worden georganiseerd in de maand september. Bij een rondvraag in verschillende fakulteiten bleek er van informatiesessies geen spoor, meestal beschouwde men de bestaande regeling als voldoende of wachtte men liever tot volgend jaar. Nochtans verklaarde professor Masschelein, voorzitter Studentenaangelegenheden, dat men

De man achter (?) de schermen.

(foto Hielke Grootendorst)

aan dergelijke introductieweken aan het werken is. Ook een serie nieuwe proefkussen gedurende het academiejaar, waarin de student zijn vorderingen kan beoordelen, zou nog in '91-'92 georganiseerd worden.

Een ander precair punt in de slaagcijferpolitiek van Coens is het artikel waarin het percentage onderwijsassistenten (monitoren) wettelijk wordt vastgelegd. Aanvankelijk was dat 10 procent van het assistent Akademiesch Personeel, in de laatste versie is dat tenminste 5 procent, maar dan van heel het effectieve kader van het Akademiesch Personeel. Voor de universiteiten is dit artikel uitermate belangrijk. Het aantal assistenten dat (kwasi) full time aan een doctoraat schrijft, is één van de belangrijkste indicatoren van het origineel wetenschappelijk onderzoek. Een verminderd aantal doktorerende assistenten wordt ondermeer daarom beschouwd als een kleine ramp.

Nu is zo'n berekening van het eksakte aantal assistenten of monitoren niet gemakkelijk. In Leuven fungeert het monitoraat Wetenschappen ook voor andere wetenschapsfakulteiten, zodat het niet onmiddellijk duidelijk is onder welke fakulteit de ginds tewerkgestelde assistenten ressorteren. Bovendien laat het zinnetje "(onderwijsassistenten) wier opdracht hoofdzakelijk bestaat uit specifieke taken van onderwijsbegeleiding in de eerste kandidatuur" veel ruimte voor een vrije interpretatie. Het belang van een goed uitgebouwd monitoraat is nochtans niet te onderschatten. Het kan zorgen voor een goede overgang tussen het sekundair onderwijs enerzijds en het universitair onderwijs anderzijds. De studiebegeleiding, individueel of kollektief, is kosteloos in tegenstelling tot de (dure) repetitie-buro's en wordt verzorgd door mensen die de ideale intermediair zijn tussen student en prof, juist omdat ze meestal niet afgestudeerd zijn en toch min of meer tot het profrenkorp behoren.

Aansluitend bij dergelijk kwaliteitsonderwijs-beleid richt het dekreet een "kommissie van onafhankelijke deskundigen" in die regelmatig een vergelijkend intra-universitair onderzoek naar de onderwijsactiviteiten behoort te doen. Wat dit concreet inhoudt is nog vrij onduidelijk. Als dergelijk onderzoek ooit op serieuze basis wordt doorgevoerd zouden de poppetjes wel eens aan het dansen kunnen gaan: alle professor, onderzoeksaafdelingen en laboratoria zouden dan geregeld door een

onafhankelijke onderzoekskommissie worden geëvalueerd. Nu spreekt het voor zich dat dergelijke evaluatie slechts zinvol is wanneer, indien er mankementen worden vastgesteld, hieraan ook een sanktionering gekoppeld wordt. Of het Ministerie van Onderwijs zover zou

gaan, bijvoorbeeld door 'inkompetente' profen te ontslaan of te blameren, blijft een open vraag. Alleszins zal deze bepaling een aantal academici dwingen wat meer op hun *qui-vive* te zijn.

Steven Van Garsee

INNO Heet Je Van Harte Welkom

en biedt je
10% KORTING
op al je aankopen
van 1/9/91 t/m 31/10/91
op vertoon van je studentenkaart

INNO

LAAT JE VERLEIDEN

Diestsestraat 67 Leuven

en... kom even langs de klantendienst
met je studentenkaart... je kan een
kadootje in de wacht slepen

016/26.03.01
Platte Lostraat 243 3010 Kessel-Lo

(advertentie)

P.A. verhuur • publiciteit
geluidsregistraties

(advertentie)

Programmatoren Klapstuk '91

Bruno Verbergt

◀ vervolg van p.1

wordt, en kijken naar de betekenis die de kunstenaar in zijn werk heeft gelegd.»

Veto: *Onderscheid je dan binnen de hedendaagse dans geen stromingen?*

Verbergt: «Ik ga nauwelijks op voorhand kijken naar werken die binnen een stroming zitten. Ik vind het al gevaarlijk wanneer kunstenaars zichzelf verkopen binnen een bepaalde stroming. Het wringt als zij een thema of lijn binnen hun werk beschrijven, in de aard van: het volgende werk gaat over de eenzaamheid van de mens op deze aarde, of iets dergelijks. Dat stuit mij als toeschouwer tegen de borst. Ik wil niet te veel gestuurd worden, en maak zelf uit waarin de kracht van een voorstelling ligt.»

Veto: *De hedendaagse dans in Vlaanderen is al een aantal jaren geen vreemd fenomeen meer. Welke functie kan een festival nog hebben in een geëmancipieerd dansklimaat?*

Verbergt: «Net zoals ik eis van een kunstenaar dat hij zich bewust is van de tijd waarin hij leeft, moet een festival zich daarvan ook bewust zijn. Tijdens de jaren tachtig heeft de hedendaagse dans in Vlaanderen een hele evolutie meegemaakt, van introductie tot konsolidatie. Het duidelijkste voorbeeld, haast een verpersoonlijking van die evolutie, is Anne Teresa De Keersmaecker voor het eerst op Klapstuk '83 met 'Fase', en in '91 een eksklusief contract met de Muntscouwburg als koreografe, een zeer prestigieuze benoeming binnen de bestaande structuren. We zeggen het bescheiden: Klapstuk heeft een rol gespeeld in het uit de marge halen van de hedendaagse dans, net zoals De Singel sinds 1986. De Keersmaecker heeft nu een budget van 13 miljoen, Jan Fabre krijgt opdrachten van het wereldberoemde Frankfort Ballet; De Singel, en zelfs een aantal meer behoudsgezinde culturele centra, presenteren hedendaagse dans aan een zeer ruim publiek.»

«We hoeven dus geen hedendaagse dans meer te introduceren. Ging mijn voorganger naar Parijs om een voorstelling te bekijken, dan zat hij daar vaak alleen. Ga ik nu, dan zeg ik soms: hadden we het geweten, dan hadden we een busje kunnen inleggen. Ik zit er naast mensen van De Singel, van Limelight, Cultureel Centrum Berchem, het Kaaitheater, de Beursschouwburg... Wat kan Klapstuk in die context nog doen? Ophouden te bestaan of aansluiting zoeken bij een aantal interessante voorstellingen en deze proberen naar België te halen? Je kan inderdaad een prestigieuze politiek kunnen uitproberen: zoveel mogelijk grote namen aantrekken,

TICKETS

Kaarten zijn te koop in het Stuc vanaf 11 september. Voor meer informatie kan je bellen naar de Klapstukfoon op ☎ 20.81.33.

met een dikke cheque. Niet interessant, vind ik, omdat het uiteindelijk om een soort achternalopen gaat, op veilig spelen. Bovendien is het niet realiseerbaar; we beschikken niet alleen over te weinig middelen om de groepen te betalen, maar ook over te weinig infrastructuur; verder kunnen we onze te kleine personeelsploeg niet uitbreiden. Zo sterk zijn we dan ook nog altijd niet geëmancipieerd.»

Veto: *Ophouden of een prestigieuze politiek voeren. Geen van beide alternatieven is aan Klapstuk besteed. Welke kwaliteiten spelen jullie dan uit?*

Verbergt: «Een festival heeft nog andere kwaliteiten dan geldgenererend te zijn. Je kan voorstellingen naast elkaar plaatsen en kruisverbanden leggen met andere disciplines, wat je binnen een continue programmatiek niet helemaal kan doorvoeren.»

«Een uitweg vinden is niet zo moeilijk. Klapstuk heeft van in het begin oog gehad voor het jongere werk, voor koreografen die bezig zijn met hun eerste creaties. Precies dat soort mensen moeten we verder kunnen steunen. Dan blijf je niet stilstaan bij het louter uitnodigen van producties die je gaat bekijken, maar zorg je voor een omkadering waarbinnen die mensen kunnen creëren. De afgelopen twee jaar is zeker de helft van mijn tijd gekropen in het zoeken naar en de opvolging van artiesten, en het proberen mee te denken in het artistiek proces waarin zij inzitten. Vanuit een wederzijds vertrouwen kunnen we dan de stap zetten om samen met hen een productie te maken.»

Veto: *Je zegt dat de introductiefunctie voor Klapstuk definitief voorbijgestreefd is, aangezien hedendaagse dans als kunstvorm in Vlaanderen geïntroduceerd is. Maar je kan die introductie ook op een andere manier beschouwen: het Leuvense publiek, dat overwegend uit studenten bestaat, wordt elke twee jaar bijna voor de helft vernieuwd. Die duizenden eerste- en tweedekenners weten niets over Klapstuk, of hedendaagse dans.*

«De voorstelling heeft niet alleen een betekenis op zich maar heeft ook een actuele betekenis.» Moet er nog zand zijn? (foto Wim Peeters)

Verbergt: «Juist. Er is, in tegenstelling tot Klapstuk '83, geen staalkaart meer te zien van de hedendaagse dans. Maar toen ik voor het eerste naar Klapstuk kwam, heeft Michel Uytendaele geen Béjart getoond; ik heb dat nooit als een gemiddeld om te kunnen verstaan waarmee Cunningham bezig was. En ik denk dat Edouard Lock in '89 op zijn beurt een veel betere introductie vormde tot de hedendaagse dans dan Cunningham dat zou zijn geweest in '89. Ik denk er echter wel over na. Via een filmreeks op 16 oktober van de Cinéma-thèque de la Danse uit Parijs willen we toch ergens een historisch besef opbouwen bij een jonger publiek. Maar de beste introductie is niet de geschiedenis van de dans die tien jaar geleden als hedendaags werd beschouwd, en die nu post-modern wordt genoemd.»

Integratie

Veto: *Hoe verloopt de samenwerking met de KU Leuven?*

Verbergt: «Goed. Ik heb ook geen vervelende vragen meer gesteld. Vorig Klapstuk konden we Forsythe brengen, maar die brengt geen enkel stuk dat in de Stadsschouwburg paste. De Sporthal van het Instituut voor Lichamelijke Opleiding was echter al gereserveerd voor verschillende andere activiteiten, en wij kwamen te laat in het rijtje. De morele insteekheid vanuit de universitaire overheid tegenover een initiatief als

Klapstuk is toch nog zeer verdeeld. Veel te veel mensen staan onverschillig tegenover wat wij doen. Ik heb dat ooit 'de kleine negatie' genoemd: het wordt toegelaten, dat is alles. Het klinkt natuurlijk zeer pretentius te zeggen dat de universiteit niet inzicht wat voor belangrijke dingen wij doen. De eerste keer dat de minister van Cultuur naar een culturele manifestatie is gekomen die gelieerd was aan de unief, was op Klapstuk. Wat natuurlijk in het verkeerde keelgat is geschoten bij sommige mensen van de KU Leuven. Die waardering is nog maar het topje van de erkenning die we krijgen van het ministerie van Cultuur: meer dan vier miljoen subsidie. Wij worden internationaal erkend. Ik wil niet klagen: veel organisaties hebben niet de lukse gebouwen en infrastructuur te gebruiken zoals wij. Maar cash krijgen we slechts 100.000 frank van de universiteit.

Veto: *Tot slot: is er weer een motto?*

Verbergt: «Geen motto of thema, wel een titel: 'Dansfeest in een gekonsolideerd landschap'. Dat lijkt wel de titel van een postmodern gedicht, nietwaar? Hihi! (lacht) Ik zie dat landschap als een soort betekenisbaken. De frustratie blijft dat zo weinig van de danskunstenaren direct kunnen inspelen op het wereldgebeuren. Daarover hebben we bijvoorbeeld een discussie gehad in verband met het werk 'Stella' van De Keersmaecker, dat helaas niet in Leuven kan getoond worden.

'Stella' werd gemaakt na de val van de Berlijnse muur. Ergens rees de vraag: Anne-Thérèse, weet jij wel dat de muur is gevallen? Je maakt hier een stuk over de mikro-emotionele aspecten van relaties, over vrouwen die doorslaan, en je doet alsof er niets gebeurd is.»

Mikrovlak

«Kunnen we een koreograaf vragen zich bezig te houden met de val van de Berlijnse muur? Ik denk het niet, omdat de gebeurtenissen zo kompleks zijn dat het brengen van een politieke boodschap in een kunstwerk zeer moeilijk is geworden. Maar misschien is juist de vorm waarin er op mikrovlak geen kommunikatie voorhanden is, toch wel zeer betekenisdragend voor wat zich afspeelt op een ruimer, politiek nivo. De voorstelling heeft dus niet alleen betekenis in zichzelf, maar heeft een actuele betekenis. Uiteindelijk is het dus niet zinloos bezig te zijn met dans en er over te praten.»

Dirk Boeckx

PRAKTISCH

PROGRAMMA · Klapstuk vindt plaats van 7 tot 31 oktober. Het volledige programma wordt pas vrijgegeven rond half september. Van 7 tot 10 oktober staan er een aantal films over lichamelijkeheid op de affiche. Zij vormen een soort voorbeschouwing tot de 'eigenlijke' voorstellingen en starten om 21.30 u op het terras van het Stuc. Van 11 tot 14 oktober houden de organisatoren plattelust.

Het dansfeest begint op maandag 15 oktober. In tegenstelling tot de vorige editie, waar de jonge Franse koreograaf Jean-François Duroure bijvoorbeeld drie producties mocht brengen, is dit jaar niemand aanwezig met meerdere werken. Elke koreograaf brengt één stuk. **Klapper** van het festival belooft (weer eens?) Anne Teresa De Keersmaecker te worden, die voor de vijfde keer naar Klapstuk komt. In '89 opende haar groep Rosas het festival met de veelgemaakte productie 'Mikrokosmos'. Nu brengt Anne Teresa op 30 en 31 oktober (de laatste dagen van Klapstuk) haar productie 'Achterland' in de Stadsschouwburg. Het stuk ging in première in november 1990 in de Munt, en was daarna reeds te zien in De Singel. De muziek is van de hedendaagse komponist György Ligeti en van Eugène Ysaë. Ze wordt live uitgevoerd door Rolf Hind (piano) en Laurent Korcia (viool).

KREATIES · Het festival brengt zes creaties. Vijf mensen hebben effectief te Leuven aan de voorbereiding gewerkt. De Nederlandse koreografe Angelika Oei, reeds in '87 te gast op Klapstuk, brengt een wereldpremière met haar creatie 'aliud' (zonder hoofdletter). De zesde creatie is een ko-productie met de Spaanse groep Mudances, onder leiding van koreografe Angels Margarit. Klapstukdirecteur Verbergt had al lang veel zin om haar uit te nodigen. Zij is de koreografe waar Wim Vandekeybus indertijd naartoe is getrokken toen hij weging van Fabre, en voordat hij met eigen producties begon. Margarit heeft de Vlaming Walter Hus als komponist aangezocht voor haar nieuwe productie, die 'Atzavara' heet (wat Catalaans is voor 'agave', een tropische vetplant). Klapstuk heeft instaan voor de kosten van de kompositie, en als zodanig is het stuk een ko-productie.

19:15 De avondvoorstellingen beginnen telkens om 20.30 u. Maar vóór elke avondvoorstelling presenteert Klapstuk de 19:15 (lees: negentienvijftien). De benaming slaat op kwart over zeven, het ogenblik waarop een aantal koreografen een stuk brengen dat maximum een half uur duurt. Hierna kunnen de toeschouwers een drankje en een hapje nuttigen, voor ze naar de '20:30' trekken. De eerste week brengt een gevarieerd internationaal gezelschap, waaronder enkele Amerikanen, hun stuk in de 19:15. De tweede week is volledig voorbehouden aan jonge, talentvolle Portugese koreografen die in de meeste gevallen hun creatie ook zelf dansen. De kom van de Portugezen kadert in Europalia 91 Portugal.

OMKADERING · Tijdens het festival zijn er geen lezingen, kursussen of workshops. Pas in november start het Stuc terug met een kursuspakket, onder andere over dans. Net zoals op de vorige edities komen er wel gesprekken met de koreografen. Verder kan men de reeks dansfilms van de 'Cinéma-thèque de la Danse' in Parijs, die op 16 oktober vertoond worden, misschien ook wel beschouwen als een vorm van omkadering.

Nieuw is een *gesloten* seminarie rond dans- en kunstkritiek. Het is de bedoeling dat vanaf 21 oktober een aantal (vooraanstaande?) binnen- en buitenlandse kritici zich een week lang rond de tafel scharen en diepgaand van gedachten wisselen over dans, over danskritiek en over andere (verwante) kunstvormen. Herman Asselberghs (die de dansfilms selecteerde) en de Leuvense filosoof Bart Verschaffel fungeren bij dit seminarie als gastheren. Men kan zich nog steeds inschrijven voor dit seminarie door een gemotiveerde brief te richten aan de organisatoren van het Klapstuk.

OEI IN DE STUDIO

De organisatoren van dit Klapstukfestival hebben veel energie gestoken in creaties. De studio in het Arenberg-instituut, in de Naamsestraat, is hen daarbij goed van pas gekomen. Het is de bedoeling met de middelen van het festival en de *know-how*, die de organisatie door de jaren heen opgebouwd, koreografen professioneel te helpen bij de realisatie van hun producties. De positie en de receptie van de hedendaagse dans mag dan al gekonsolideerd zijn, maar de positie van de creatieomstandigheden is vaak nog beneden alle peil. Vaak gaat aan het tot stand komen van een voorstelling echt veel leed vooraf. Daarom heeft het Ministerie van Cultuur serieus geïnvesteerd in de inrichting van een professionele dansstudio in Leuven.

Een heel mooi voorbeeld van het nut van die studio is de totstandkoming van 'aliud', een werk van de Nederlandse koreografe Angelika Oei. Angelika was al te zien op Klapstuk '87 als jong talent met 'Oidan Skroeba'. Ze vertelde directeur Verbergt dat ze na twee stukken met drie dansers en twee solo's graag eens een stuk zou maken met een grotere groep. Maar ze had ook wel schrik om geen subsidies meer te krijgen in Nederland als haar stuk niet positief zou worden onthaald. Klapstuk heeft haar dan uitgenodigd om in november '90 met twee verschillende groepen van tien dansers in de studio te werken. Zo kon ze haar ideeën testen en een soort auditie doorvoeren. De kosten voor het verblijf van de dansers werden door Klapstuk gedragen. Eind december

zijn dan zes dansers overgebleven. Angelika is vanaf juni dit jaar gestart met definitieve repetities te Rotterdam, en op 25 augustus is ze terug naar Leuven gekomen om de laatste hand te leggen aan haar creatie voor het festival.

Direkteur Verbergt meent dat het bieden van die keuzevrijheid een noodzaak is. De koreografen moeten volgens hem zelf een zekerheid kunnen opbouwen, en mogen niet onder druk gezet worden door een of andere dikke producent. Deze taak vormt dan ook een 'interimgedeelte' van Klapstuk. «We treden er niet mee naar buiten, maar het festival zelf is een uitgelezen plaats om deze creaties te tonen, naast natuurlijk een aantal referentiewerken.» aldus Verbergt.

(DB)

STUDENTENPUBLIJK - Op Klapstuk 89 schatte men het aantal niet-studenten dat de voorstellingen bijwoonde op 40%. Dit jaar wil men meer studenten aantrekken. Het academiejaar begint op 7 oktober en de eerste Klapstukvoorstelling pas op 15 oktober. De studenten zijn dan al een week in Leuven. Daarentegen ging Klapstuk 89 al een dag vóór het academiejaar van start. De beginvoorstelling van De Keersmaecker zat toen afgeladen vol met mensen uit Leuven, terwijl slechts een relatief klein aantal pieterse studenten vroeger waren afgezaakt.

Verder heeft Klapstuk zijn vrij democratische prijzenuitverdeling niet veranderd. Een abonnements kost 1650 frank als je Stuc-lid bent. Een Stuc-kaart kost 150 frank voor wie jonger is dan 21, en 250 frank voor de rest. Voor die abonnementsprijs kun je op niet veel andere plaatsen terecht. Bovendien zijn de abonnementsplaatsen de beste plaatsen van de Stadsschouwburg. In dit opzicht volgt Klapstuk het voorbeeld na van Gerard Mortier. Toen deze directeur was van de Muntscouwburg, kregen studenten die zich (tegen sterk verminderde prijs) een opera-abonnement aanschaffen, ook zeer goede plaatsen toegewezen. Het is zinvol een abonnement te kopen als je de eerste voorstelling nog kunt zien. Terwijl in '89 alle abonnementen reeds in september, nog vóór de definitieve aankomst van de studenten, de deur uit waren, hopen de organisatoren dat er nu ook in oktober nog over zijn. Om eerste kammers aan te trekken had men trouwens gevraagd een promotievideo te mogen tonen tijdens de inschrijvingen in de Hallen. Dat wordt door de Akademische overheid echter aan een enkele vereniging of organisatie toegestaan.

BETOELAGING - De organisatoren van Klapstuk, een dansfestival dat wel degelijk internationaal erkenning geniet, zijn (nog) niet beschaamd om hun financiële middelen vrij te geven. Een festival in Montreal met 19 namen en een duur van twee en een halve week, vergelijkbaar met Klapstuk 91 - 24 namen en 18 dagen - heeft een budget van zestig miljoen Belgische frank. Een gelijkwaardig festival in Frankrijk beschikt over 80 miljoen. Klapstuk heeft twaalf miljoen. Ongeveer twee derde van het budget komt uit toelagen, waarvan het gros van het ministerie van cultuur en de rest van de Nationale Loterij en de KU Leuven.

SPONSORING - De inkomsten uit prive-sponsoring zijn een verhaal apart. Klapstuk had in de loop der jaren een aanzienlijk sponsorbudget kunnen opbouwen, met een toppunt in '89: 1,6 miljoen cash. Dit jaar - het klinkt irreal - en directeur Verbergt kan het zelf ook moeilijk geloven - heeft cash sponsoring *nul* frank binnengebracht. Dat heeft absoluut niets te maken met de kwaliteit van het programma. Er was de Golfoorlog, die uitbrak op 2 augustus vorig jaar. Op dat moment begon Klapstuk juist te checken welke creaties het voor 1991 zou aankunnen. Een aantal bedrijven heeft toen afgehaakt. Bovendien zijn er steeds meer kandidaten voor dezelfde kook. De belangrijkste concurrenten voor sponsoring zijn nu radio en tv. Neem nu het geval van de Kredietbank, een belangrijke sponsor van Klapstuk gedurende drie edities. Op het moment dat de organisatoren vernamen dat de Kredietbank afhaakte, hoorden ze spotjes op Radio 3: 'Radio 3 en Kredietbank, partners in cultuur'. Alhoewel de Kredietbank haar sponsoringsbudget niet heeft gewijzigd, heeft ze de kook herverdeeld. Leuven is overigens moeilijk om sponsors aan te trekken. In vergelijking met Antwerpen, Brussel en Gent is Leuven het zwart gat. Maar bij het zoeken naar sponsors is festivaldirecteur Verbergt ook heel vaak gestoten op schrijnend conservatieve reflexen. De meeste bedrijven hebben een duidelijke voorkeur voor klassieke concerten. Sommigen, die wel hedendaagse dans kennen, zijn niet geneigd tot sponsoren omdat ze deze kunstvorm in België zo triest vinden, en zij dat niet in overeenstemming kunnen brengen met hun bedrijf. Zij 'sponsoren alleen maar plezante dingen'. Verbergt heeft zijn weerwoord klaar: "Ten eerste is de dans in België niet triest. Ten tweede gaat kunstbeleving niet over plezier of triest."

Omkijken naar vijf Klapstukken (deel 1)

"Nogmaals, een danspubliek, niet balletpubliek"

Klapstuk is momenteel aan zijn zesde editie toe sinds 1983. Op geen tien jaar tijd is een experiment van enkele Stuc-programmatoren uitgegroeid tot een twejaarlijks dansfestival van Europees nivo dat meer dan tienduizend toeschouwers trekt. Het Klapstuk heeft inmiddels de status van cultureel 'top-event' bereikt: de pers besteedt er massaal aandacht aan, de voorstelling van de programmatie gaat gepaard met een prestigieuze perskonferentie, het Stuc en Klapstuk vzw staan enkele weken centraal in het vaderlandse cultuurbestel. In een aantal losse bijdragen zal Veto een aantal aspecten toelichten bij die nog jonge Klapstuk-geschiedenis. In een eerste bijdrage belichten we de totstandkoming van de eerste editie van het dansfestival.

Hoewel de eerste editie van Klapstuk uit 1983 dateert, moeten we voor een goed begrip van de toenmalige kontekst teruggaan tot de tweede helft van de jaren zeventig. Sinds 1977 heeft Kultuurraad - formeel gezien een 'vergadering' van kringafgevaardigden annex een permanent secretariaat om die vergadering te ondersteunen - immers een 'eigen' cultureel centrum: het Studentencentrum, afgekort Stuc. Nu oogde in die tijd de werking van culturele centra, en zeker van culturele centra die gerund werden door een onmiskenbaar linkse studentenorganisatie, behoorlijk anders dan vandaag. Zo had Kultuurraad nog in 1975 een politiek manifest uitgegeven dat in het teken stond van de strijd tegen de oprichting van de Stuc, een blad dat de ekspliciete opdracht meekreeg om maatschappij-kritisch te zijn.

Jaren later werd die fundamentele Stuc-doelstelling op een perskonferentie (*Het gaat goed met het Stuc. Het gaat slecht met het Stuc*) nog verwoord als "Demokratisering van het onderwijs, door een cultureel kwaliteitsaanbod uit te bouwen dat de hedendaagse kunstvormen voor een breed studentenpubliek toegankelijk maakt en door een adequate dienstverlening aan culturele studenteninitiatieven." Het kon dan ook moeilijk anders dat het ook het Stuc zich in zijn beginjaren binnen de alternatief-progressieve sien stuurde.

Eerder dan zich toe te spitsen op (in die tijd vrij populaire) geëngedeerde cultuur als Vuile Mong en Zijn Veeze Gasten of 't Kliksken, vertaalde het Stuc dat alternatieve karakter vlug als een tendens om innoverende kunstvormen te programmeren. Het Stuc wilde als progressief cultureel centrum een voortrekkersrol vervullen. In het tijdschrift De Nieuwe Maand beschreef Marcel Meeus in 1986 het toenmalige élan van het Stuc als: "het Stuc introduceert iets, wat daarna eventueel door anderen overgenomen wordt, wat het Stuc de mogelijkheid geeft om nieuwe zaken te brengen."

Intussen toonden het Stuc en Kultuurraad dat ze die gepretendeerde pioniersrol ook daadwerkelijk wisten waar te maken. Men werkte volgens het zogenaamde 'supermarkt-principe': er werd een zo groot en zo divers mogelijk aanbod aan cursussen, optredens, voorstellingen en lezingen samengebracht. Dat resulteerde in 1979 bijvoorbeeld al in 88 (onderling zeer heterogene) optredens, die samen meer dan 16.000 toeschouwers aantrokken. Bovendien zette van 1978 tot 1981 het Stuc zijn seizoen in met een eigen festival, *Klapstuk* geheten. In die tijd ging het maar om een erg hybrid geheel, waarin allerlei vormen van avant-garde aan het publiek werden gepresenteerd. Er werd niet speciaal gepoogd om meer lijn in de programmatie van die eerste Klapstuk-festivals te steken.

Deze 'supermarkt-formule' was echter zeer slopend: Stuc/Kultuurraad moest zowat alle kunstvormen en -uitingen kunnen opvolgen, en na verloop van tijd begon dat zwaar te wegen op de kleine ploeg medewerkers. Op de Stuc Stuurgroep (een twejaarlijks 'beleidsretraite' waar de krijtlijnen van de toekomst werden uitgetekend) van 1981, werd het oude concept dan ook overboord gezet. De 'supermarkt'-methode

werd vervangen door een werking die gebaseerd was op vier eigentijdse kunstvormen: film (al dan niet in samenwerking met De Andere Film), theater, video en dans. Ieder kunstvorm zou opgevolgd worden door een 'specialist ter zake' - zo werd de programmatie van 'dans' aan een zekere Michel Uytterhoeven (zie kader) toevertrouwd.

Tegelijk werd het oude Klapstuk als 'uitgesleten' beschouwd. De editie van '82 werd dan ook gewoon overgeslagen, in afwachting van 'iets nieuws'. Begin '82 had de op dat moment nog vrij onbekende danseres Anne-Thérèse De Keersmaecker haar creatie 'Fase' in Leuven gebracht. Het werd een succes - niet in het minst op artistiek vlak - wat een aantal mensen deed besluiten om een echt dansfestival te organiseren. Het was echter de uitdrukkelijke bedoeling om ook in dit dansfestival verder te gaan op de innoverende weg, en alles te mijden wat ook enigszins deed denken aan bijvoorbeeld de creaties van een Maurice Béjart met - toen nog - zijn Ballet van de XXste Eeuw. Uytterhoeven 'en ko' wilden een hoogstaand programma brengen voor "nogmaals - een danspubliek, niet een balletpubliek", zoals Veto in die tijd schreef.

De organisatoren pikten de goed in het oor liggende naam van het oude festival - *Klapstuk dus* - in, maar in '83 dekte die vlag wel een heel andere lading dan tussen '79 en '81 het geval was. Toch greep Michel Uytterhoeven nog enigszins terug naar de oude 'supermarkt'-methode. Het eerste Klapstuk toonde geen selectieve of eigenzinnige keuzes van een programmator, zoals in latere edities het geval zou zijn, maar bood het Leuvense publiek een staalkaart aan van de internationale moderne dans. Ongeveer alle belangrijke stromingen waren vertegenwoordigd: zowel het Amerikaanse neo-expressionisme, de Japanse Butoh-dans als eigentijdse Vlaamse choreografen kregen een eigen plaats.

Met de steun van het Festival van Vlaanderen konden prestigieuze namen als de Merce Cunningham Dance Company en de momenteel door minister

Dewael op een voetstuk geplaatst An-Thérèse De Keersmaecker naar Leuven gehaald worden. Bovendien keek dat eerste Klapstuk al verder dan de grenzen van de moderne dans *an sich*. Niet alleen participeerde de bekende musikus John Cage aan het jonge dansfestival, maar het Stuc organiseerde ook een filmische retrospectieve rond het legendarische tapdoo Ginger Rogers en Fred Astaire. Zelfs kritikers dienden toe te geven dat de programmatie voor een beginnend festival uniek was, en de meer dan 11.000 toeschouwers van dat eerste festival waren niet de enige, maar wel de beste graadmeter voor de appreciatie die Klapstuk '83 te beurt viel.

Toch had Klapstuk ook in die beginfase haar zeer fervente tegenstanders. Grappig is bijvoorbeeld dat een aantal mensen hun kaartjes die ze vooraf gekocht hadden, terugstuurden na het bekijken van de promotievideo's. En de onvermijdelijke Charles, een gepensioneerde rijkswachter die toen (en nu nog) de oudste én hardnekkigste student van Leuven is, liet zich in een lezersbrief in Veto enigszins patetisch ontvallen: "Wij zijn dan ook erg teleurgesteld dat de Kultuurraad een stuk van de Algemeen Studentencentrum, gemeend heeft in de Maand oktober een dansavond in de Werken de Bevolking en vooral de Studenten opgelost zijn betwijfeld wij zeer. Maar ja, men danste ook op de puinen van het Oude Chartago." (*Veto 10, nr. 2, 13 oktober 1983*)

We weten overigens niet of er persoonlijke rancune meespeelde bij een andere Veto-lezersbrief die het uitvoerig had over: "Michel Uytterhoeven schijnt zich meer en meer te ontpoppen (of te ontluisteren) tot een weldoerend circusimpressario uit betere tijden. Egotropierij van artist-die-het-niet-is, ambitie van manager-die-het-niet-is! Madame, quelle prétension!" Enzovoort (*Veto 10, 27 oktober 1983*).

Diezelfde Michel Uytterhoeven liet dergelijke kritiek alszins niet aan zijn hart komen. Integeendeel. In een beleidsnota aan Akademische Raad wist hij na afloop van dat geslaagde Klapstuk zelfbewust - anderen noemen het weer ronduit hautain - op te merken: "het Stuc plaats zich in de spits van de artistieke research, een positie (...) die ook noodzakelijk is binnen de algemene adervalking van cultureel Vlaanderen." Dat hij de verzamelde dekanen van Akademische Raad hiermee impliciet ook als "geskloroerd" typeerde, zal de Klapstuk-programmator maar al te goed geweten hebben.

Walter Pauli

GOD

Centraal in de nog prille geschiedenis van het Klapstuk staat Michel Uytterhoeven, medestichter, bezieler, programmator, organisator en daarom door zijn vijanden ook wel 'God van het Stuc' genoemd. Uytterhoeven was artistiek directeur van de eerste vier edities van het Klapstuk. Zijn invloed kan dus moeilijk onderschat worden. Veto harkte een aantal citaten samen om zijn visie en persoonlijkheid te illustreren.

Hoewel Michel Uytterhoeven lange tijd *de facto* betaald werd door de Algemeen Studentencentrum (later Loko), liep hij met die organisatie niet bijster hoog op. Enerzijds had hij nogal onortodoxe opvattingen omtrent het concept 'demokratisering' van cultuur. Zo poneerde hij zonder bliken of blozen "Voor de beste plaatsen in de Stadsschouwburg betaal je meer dan de mensen die bovenaan zitten te bakken. Dat vind ik ook democratisch, net zoals het feit dat je in de schouwburg meer betaald dan op andere lokaties omdat je daar meer lukse hebt - in Parijs betaal je 1500 frank voor een goede plaats." (*Veto jaargang 13, oktober 1983*). Anderzijds was Uytterhoeven het na al die jaren hartgrondig beu om over 'cultuur', 'postmodernisme' en 'avantgarde' te discussiëren met studentenverteenwoordigers en pressen-tentive verweert: "Ik ben het beu te discussiëren met mensen die niet van kunst houden." (*Veto jaargang 14, mei 1986*). Het leek soms om een persoonlijk credo te gaan.

Uytterhoeven kon zich die houding permitteren. Hij wist goed dat niemand een gelijkwaardige programmatie kon opbouwen, en duldde dan ook slechts een minimale inspraak. Met de jaren versoepelde die houding niet. In 1984 'beperkte' hij zich nog tot "Programmatie is een full-time bezigheid. Dat is zo in alle culturele centra - ik zie dus niet in waarom dat hier anders zou moeten" (*idem*) - en kraakte tegelijk een voorstel dat studenten uit Kultuurraad meer inspraak in de programmatie gaf. Een jaar later luidde het al "De programmatie doe ik zelf. Daar waar ik vroeger nog gebakd werd door twee mensen, heb ik nu de knoop doorgehakt om het voor het eerst alleen te doen." (*Veto 14, augustus '87*).

Die persoonlijkheid van Michel Uytterhoeven bepaalt nog steeds het karakter van het Klapstuk: enerzijds een aparte vzw, vrij los van de studentenbeweging, en misschien nog steeds te weinig bekend en geapprecieerd door de grote studentenmassa. Anderzijds is het Klapstuk een absoluut top-festival, met iedere editie een tamelijk eigenzinnige, al bij al spannende programmatie. Of nog anders: wellicht is het Klapstuk de meest hoogstaande organisatie die uit de studentenbeweging na '68 is gegroeid. (WP)

Klaar is Cees

"Acco blijft marktleider van kursussen, meer dan ooit"

Acco ('Academisch Coöperatief') is sinds 1960 bij elke studentengeneratie bekend als de uitgever van goede en goedkope kursussen. Dat is geen evidente ontwikkeling geweest: Acco is gegroeid uit een studenteninitiatief, en het bedrijf heeft steeds het principe 'demokratisering van het onderwijs' als bedrijfsdoelstelling gevoerd. Acco werd door dit expliciete non-profit-standpunt een buitenbeentje tussen de andere uitgeverijen. De laatste tijd leek Acco zich echter meer en meer als een 'echt' bedrijf te profileren, en tegelijk kreeg men de indruk dat die demokratiserende doelstelling weggemoffeld werd. Veto sprak hierover met een van de vijf Acco-direkteurs, Cees Stavenuiter, verantwoordelijk voor de uitgeverij. Zijn adjunct-direkteur Rob Berrevoets hielp hem op de kritieke momenten.

Veto: De kursusblijfs is de afgelopen twee jaar fors gestegen van 1.36 tot 1.7 frank per blad. Telkens verdedigde u die prijsstijgingen tegen de mening van de studenten in. U hebt ons nooit kunnen overtuigen van de absolute noodzaak van die maatregelen.

Stavenuiter: «Ik ben ervan overtuigd dat die prijsstijgingen nodig waren. Acco heeft dertig jaar lang een hele goede functie gehad in de universitaire gemeenschap, vooral voor de studenten. Maar de stijging van de kursusblijfs is achtergebleven bij de stijging van de normale bedrijfskosten. Op een gegeven moment dreigde het zelfs zo te worden dat dit de oorzaak zou zijn dat heel het bedrijf Acco, en niet alleen de uitgeverij, structureel verlieslatend zou worden. Daarmee is niemand gediend, de tachtig medewerkers van Acco niet en de universitaire gemeenschap, die uiteindelijk veel groter en belangrijker is dan die tachtig mensen, nog veel minder.»

«We hebben ons uiterste best gedaan om de prijsstijging tot een absoluut minimum beperken. In 1990 voorzag ik een prijsstijging van 18.5% om de uitgeverij binnen het totale bedrijf Acco weer exploitabel te maken. We hebben toen in goed overleg besloten om ons in eerste instantie te beperken tot 12.5%. Daarin heeft de studentenfractie van Sociale Raad in de Raad van Bestuur een hele goede en uitgesproken positie in gehad. Ik weet wel dat de studenten zich van stemming hebben onthouden, maar het besluit is in ieder geval niet geblokkeerd. Het is mij duidelijk geworden dat er ondanks die onthouding toch een behoorlijke steun was voor mijn redenering als zodanig. Dat begrip leefde ook onder bredere lagen van de studentenbevolking overigens, dat hebben wij later wel gemerkt in de gesprekken met de kringen.»

KURSUSDISTRIBUTIE

Niet zoals vorig jaar zal Acco de kursusblijfs voor een groot gedeelte decentraliseren. Men heeft echter uit te fouten van vorig jaar (op een bepaalde dag in oktober stonden er toch nog honderden ontevreden studenten uren aan te schuiven voor hun kursussen) de nodige lessen getrokken: de voornaamste veranderingen zijn die met betrekking tot de studenten eerste kandidatuur en het aantal distributiepunten. Voor studenten eerste kandidatuur - en alleen voor hen - blijft het bestelbonnensysteem gehandhaafd. Vanaf 26 augustus kan een student bij zijn inschrijving in de hallen een bestelbon van Acco meenemen. Met die ingevulde bon stap hij dan naar het Acco-verdeelcentrum voor studenten eerste kandidatuur (Tiensestraat 129) en kan, als alles goed gaat, even later met een aantal kursussen naar buiten wandelen. Van een betaling vooraf is geen sprake meer, de klant betaalt bij levering.

Studenten uit hogere jaren worden niet langer met een bestelbon gekonfronteerd. Voor hen gelden er twee parallelle systemen: voor studenten in de Rechten, Economie, Landbouwwetenschappen, Toegepaste Weten-

«Wij hebben dan in 1991, na de evaluatie op basis van de jaarcijfers, vastgesteld dat de uitgeverij binnen het totale bedrijf nog altijd niet op een gezonde basis kon opereren. Vandaar dat we terugvielen op de oorspronkelijke prognose uit 1990. Intussen waren we weer een jaar verder en hadden we ook met een indexatie te maken gehad. Zo heb ik toestemming gevraagd om in tweede instantie nog eens de prijs met 10% te verhogen. Ik denk dat dit zal bijdragen tot een continuïteit van het totale bedrijf op wat langere termijn. We weten natuurlijk niks zeker, maar geen enkele manager van welk bedrijf dan ook weet op langere termijn iets zeker.»

Dagvaarding

Veto: U wil dus zeggen dat u niet uitsluit dat we ons in de nabije toekomst aan een nieuwe prijsstijging mogen verwachten?

Stavenuiter: «Wij hebben nu natuurlijk twee keer achter elkaar een prijsstijging gehad die niet verklaarbaar is uit indexcijfers. Die stijging was nodig omdat Acco verzuimd had in vorige jaren de prijs te laten stijgen in samenhang met de kosten. Het was een inhaaloperatie. De enige reden waarom we twee keer toestemming hebben gekregen om de prijs te verhogen, was omdat we konden aantonen dat er sprake was van een structureel tekort in de exploitatie op de kursussen.»

«Deze prijsverhogingen moeten echter voldoende zijn om structureel gezond te draaien. Ik durf daar dan ook de belofte aan te verbinden dat ik de volgende drie jaar niet opnieuw terugkom met dramatische cijfers over de uitgeverij. Als er sprake moet zijn van kleine aanpassingen op grond van geïndiceerde kostenstijgingen, dan is dat een discussie waard.»

ADRESSEN

kursusdistributiepunt eerstejaars
Tiensestraat 129

kursusdistributiepunten ouderejaars
Rechten: Vesaliusstraat 11-13
Economie: Vesaliusstraat 11-13
Geneeskunde: Minderbroederstr. 17
Toegepaste & Landbouwwetenschappen
Groenvelddaan 1 Heverlee Blok 5
(gelijkvloers) + Rekreatiecentrum (RC)
(HS/RT)

Veto: Een kritiek in studentenmiddens is dat Acco door die prijsstijgingen nog nauwelijks goedkoper zal zijn dan andere uitgeverijen. Vreest u geen leegloop van studenten en docenten naar andere uitgeverijen en boekhandels?

Stavenuiter: «Ik denk niet dat die prijsverhoging van doorslaggevende betekenis zal zijn voor onze relatie met studenten en docenten. Voor de meeste docenten hebben wij al in hoge mate zekerheid. Tenslotte liggen de 150 verschillende kursussen voor de eerste kandidaturen nu al grotendeels in het magazijn. Ten opzichte van vorig jaar hebben wij geen kursussen verloren, we hebben zelfs nieuwe kursussen bijgekregen in ons pakket. Ik verwacht dezelfde tendens. In de eerste kandidaturen hebben wij een zeer belangrijke positie. Voor de ouderejaars hebben we dat natuurlijk ook, maar daar kan het nog beter. Ik verwacht daar dan ook nog enige groei.»

«De reactie van de studenten merken we natuurlijk pas na 7 oktober. De eerste kandidaturen komen vanaf 26 augustus naar Acco, maar zij kennen de prijzen van de kursussen eigenlijk niet. De ouderejaars kennen die dan weer des te beter. Daar staan natuurlijk wel een paar dingen tegenover. Wij hebben bijvoorbeeld zo'n enorm groot pakket van kursussen, dat generaties studenten niet anders weten dan dat ze bij Acco terecht kunnen voor het leeuwedeel van hun kursussen.»

Verboden

Veto: Andere uitgeverijen en boekhandels proberen zich echter ook op de kursussenmarkt te profileren. Zo beweert Standaard Boekhandel in een door hen op 10 juli aan alle profven verstuurd brief dat "steeds meer professoren bij ons naar onze dienst uitgaaf van kursussen informeren. Als boekhandel menen wij ook hierin onze service te moeten uitbreiden."

Stavenuiter: «Ik ken die brief natuurlijk. Wij hebben daar intern niet veel over beraadslaagd. Gewoon omdat in het verleden verschillende uitgeveries steeds opnieuw de docenten benaderden met gelijkaardige voorstellen. Die brief van Standaard is nog maar zes weken oud. Op zichzelf is het niet eens ongegrond als een aantal kursussen terechtkomen bij verschillende uitgeverijen. Dat is ook altijd zo geweest, en daar heb ik ook geen bezwaar tegen. Ik zoek op dat vlak ook niet zozeer de concurrentie op.»

«Onze positie is trouwens niet alleen afhankelijk van de prijs van de cursus. We hebben het over een service naar de docent, een service naar de student, de kwaliteit van het product. Acco heeft in die afgelopen dertig jaar een positie opgebouwd waar men rekening mee houdt.»

Berrevoets: «Wat bij die vastgestelde bladzijfs belangrijk is, is dat die voor elke cursus hetzelfde is. Dat is het solidariteitsprincipe. Of het nu 50 oplage is of 500. De vraag is of andere uitgeverijen geïnteresseerd zouden zijn in die kleine oplages. Zo'n cursus wordt bij ons even goed verzorgd als de grotere oplages.»

Veto: Een andere faktor die de studiekost verhoogt, is in de plaats van de gewone cursus een duurder boek op de markt brengen. Acco speelt toch gewoon mee in deze evolutie.

Stavenuiter: «In de afgelopen twee jaar hebben wij geen enkele cursus veranderd in een boek. Wij ondergaan echter ook de tendens dat steeds meer docenten verzoeken om publikaties in boekvorm. Daaraan kan Acco alleen niets doen. Er werkt dan immers een marktmechanisme waarbij wij de kwaliteit van die

Cees Stavenuiter: "Wat ik belangrijk vindt is dat we de band met de kringen hebben hersteld of de band met de studenten in het algemeen."

(foto Wim Peeters)

tekst beoordelen op zijn handelswaarde. Docenten praten dan niet meer met het oude Acco als kursusuitgever, maar met een ander Acco: een handelsuitgeverij die een wetenschappelijke markt bedient die zich grotendeels buiten Leuven afspeelt. Die markt richt zich ook meer op afgestudeerden.»

«Als het gaat om boeken die zowel als handelspublikatie en ook als cursus gebruikt worden, dan is dat inderdaad een nieuwe situatie. Acco heeft hierin een afhankelijke rol, tenminste als het gaat om goede teksten van goede auteurs. Maar dat kursussen bij Acco zouden verdwijnen om als boek bij een commerciële uitgeverij op te duiken? Daar is de student niet mee gediend, en daar is Acco ook niet mee gediend.»

Veto: Nu is er nog een verschil. Als Acco boeken uitgeeft dan geldt er geen vastgestelde bladzijfs zoals voor de kursussen. De studenten vragen sinds enige tijd of zo'n vastgestelde bladzijfs ook voor de boeken kan worden ingevoerd.

Stavenuiter: «De relatie tussen de uitgeverij en studenten is de laatste twee jaar enorm verbeterd in vergelijking met de jaren daarvoor. Een punt als dit zou kortje tijd geleden niet goed bespreekbaar zijn geweest. De discussie hierover moet je als uitgever durven aangaan. Die vraag is op de laatste Raad van Bestuur ook gesteld, en ik heb toen gezegd dat er natuurlijk wel complicaties zijn. Boekvorm betekent een optreden van Acco als handelsuitgeverij. Dus heb je te maken met allerlei marktmechanismen. Binnen dat hele mechanisme wordt de prijs bepaald.»

«Bovendien kan het solidariteitsprincipe voor de kursussen ondermeer gehandhaafd worden als de rest van Acco een gezonde exploitatie heeft. Andere bedrijfsfondsen mogen niet te zeer afgeroomd worden, want dan kan je het solidariteitsprincipe in gevaar brengen. Dat moet je natuurlijk proberen te voorkomen. Vandaar dat ik voorzie dat het een ingewikkeld gesprek gaat zijn, maar ik ga het niet uit de weg.»

Diepenbeek

Veto: De relatie met de andere afdelingen binnen Acco wordt niet door iedereen op dezelfde manier beoordeeld. De studentenfractie in de Raad van Bestuur legt de nadruk op het niet te zwaar belasten van de uitgeverij. Zij zijn eerder voorstander van een interne subsidie binnen Acco waarbij laaggehoorden prijzen in de uitgeverij gekompenseerd worden door ekstra-inkomsten in de

andere Acco-afdelingen. U stond lijnrecht tegenover deze stelling. Hecht u dan niet te weinig belang aan de sociale doelstellingen van Acco?

Stavenuiter: «Ik heb me hierover altijd genuanceerd uitgelaten, denk ik. Een bedrijf kan men niet alleen runnen op grond van allerlei technokratische gegevens. Ook minder cijfermatige factoren als motivatie spelen mee. Je moet een gezonde bedrijfsvoering hebben. Je moet als team niet afhankelijk zijn van externe factoren om optimaal te kunnen functioneren. Ik zie de drukkerij, de uitgeverij, de boekhandel, de kopiedienst, allemaal als een apart team. Iedereen moet dus ervan overtuigd zijn dat de eigen afdeling niet functioneert dankzij de winst van een andere ploeg. In het andere geval zie ik die teams niet optimaal functioneren.»

Nu hoeft Acco geen hoge winst te maken omdat het bedrijf bereid is een stuk van de ekstra-profit ten gunste te brengen van de universitaire gemeenschap in Leuven. Dat is altijd de bedoeling geweest. Ik vermoed dat als je het systeem van interne subsidiering zou uitwerken, je hoe dan ook de zorgen voor de student alleen maar verplaatst van zijn vestzak naar zijn broekzak.»

Bon ton

Veto: Het afgelopen jaar hebt u nogal wat veranderingen doorgevoerd binnen de uitgeverij. U lijkt een enigszins tevreden man, of vergrassen wij ons?

Stavenuiter: «In het begin heb ik mij toch wel een beetje als een arts gevoeld die ineens verantwoordelijk was geworden voor een patiënt. Ik heb dus een aantal maanden besteed om tot een goede diagnose te komen. Ik heb vervolgens de kans gehad een therapie toe te passen. We hebben toen beslist dat onze kursussen behoefte hadden aan een nieuwe vormgeving. Ondanks alle moeilijkheden hebben we gelukkig onze positie kunnen versterken. We zijn vandaag meer dan ooit marktleider van kursussen in Leuven. Of noem het marktleider in heel België, daar komt het in feite op neer.»

«Wat ik heel belangrijk vind, is dat wij de band met de kringen hebben hersteld, of met de studenten in het algemeen. Ik was niet zo zeker dat dat zou lukken. Ik was er wel zeker van dat het moest gebeuren. Maar ik ben natuurlijk als Nederlander de slechtste profet op zo'n intern terrein. Gelukkig is dat toch gelukt.»

Herman Smits
Ronny Tielen

Praktische veranderingen op een rijtje Acco bouwt wijk in Tiensestraat

Verhuizen heeft er bij Acco altijd al ingezet. De winkel verhuisde achtereenvolgens naar de Eikstraat, de Jan Stasstraat, de Oude Markt, de Bogaardenstraat en uiteindelijk naar de Tiensestraat. Die verhuisstrategie is een gevolg van het feit dat Acco altijd oude gebouwen heeft gehuurd. De huurprijzen lagen daardoor eerder laag en dat was meegenomen. Voor de volgende jaren – zeker tot 1997 – heeft men nu toch zekerheid dat men in de Tiensestraat kan blijven. Meteen bood de mogelijkheid zich aan om verbeteringen aan te brengen in de verouderde winkel. Bovendien komt er geen einde aan de traditie van verhuizen, want de kopiedienst zal zich midden september eveneens in de Tiensestraat komen vestigen.

Gedurende de zomermaanden heeft de Acco-winkel dus een – zoveelste – gedaanteverwisseling ondergaan. De student die voor de derde of vierde keer zijn boeken op een andere plaats moet gaan zoeken, heeft nu alvast één troost: in het donker tasten hoeft niet meer. De winkel (en vooral de nieuwe ruimte voor de boekhandel) blaadt in een weelderig licht, iets wat vroeger niet bepaald het geval was.

Dat was echter niet het enige wat er zoal misliep in de 'oude' winkelruimte. Ook voor het personeel was de toestand niet zo gemakkelijk: de werkomstandigheden in vaak kleine en van elkaar gescheiden kantoren waren niet erg comfortabel, en ook de interactie tussen de afdelingen onderling werd er niet door bevorderd. Het realiseren van praktische en gemakkelijke werkruimten (met eigen back-offices voor het personeel) was dan ook een van de prioriteiten in het nieuwe concept.

De uitwerking van dat concept heeft voor elk van de vier bestaande afdelingen gevolgen gehad. De verschillende

afdelingen worden nu immers steeds meer geïntegreerd. Voor de kantoorhandel zijn de gevolgen waarschijnlijk het meest ingrijpend geweest: de uitgezilverde kantoorhandel zou nog slechts vijftig procent van het vroegere assortiment bevatten. Artikelen die niet in eerste instantie voor studenten bedoeld zijn of die sowieso buiten een normaal studentenbudget vallen zijn reeds voor een groot deel uit het aanbod verdwenen. In de papierhandel zijn de ingrepen minder drastisch geweest. Ook hier zijn het vooral de gadgets die verdwenen zijn, terwijl aan basis-studiemateriaal terug een hoge prioriteit gegeven wordt, zodat ook het veelgevraagde Acco-kursuspapier terug in de rekken zal komen te liggen.

In de boekhandel blijft het ruime aanbod gehandhaafd, maar de nieuwe ruimte en een andere plaatsing van de rekken maakt alles heel wat aantrekkelijker. De boekhandel krijgt echter wel gezelschap van de nieuwe self-service voor cursussen, die achteraan in de winkel te vinden zal zijn. In de door

architect Pieter 't Jonck (oud-redactie-sekretaris van uw lijfblad) ontworpen ruimte is overigens duidelijk geopteerd voor clustering, waarbij elke afdeling een duidelijke plaats in de winkelruimte krijgt toegewezen. Samen met de nog aan te brengen bordjes en pijlen zou alles er een stuk klantvriendelijker moeten uitzien.

Kopiedienst

Ook de kopiedienst wordt gemakkelijker bereikbaar. Op 19 en 20 september zal de Acco-kopiedienst zijn deuren openen op een nieuwe lokatie. De studenten zullen vanaf 7 oktober nu ook voor hun kopieën terecht kunnen in de Tiensestraat. De kopiedienst heeft trouwens nog andere nieuwe troeven. De produktie kon dankzij enkele forse investeringen – onder andere 8 miljoen voor een gloednieuwe en hypergevoelige Docutech – zelfs verdubbeld worden.

De hoofdreden voor deze verhuis is het op stapel staande nieuwbouwproject van de Gilde van Ambachten en Neringen en van Groep T, de industriële hogeschool te Leuven, in de blok Dekenstraat-Vesaliusstraat-Tiensestraat. De eerste fase van dat project zal in oktober in werking treden. Die bouwafze bestrijkt een aantal huizen in de Vesaliusstraat waaronder dus ook de kopiedienst en het grote parkeerterrein op de hoek Dekenstraat-Vesaliusstraat.

Omwille van de opzeggemijnen in de huurcontracten betekent dit dat de kopiedienst in september moet verhuisd zijn. Het zal een race tegen de tijd worden om alles afgewerkt te krijgen. Zo moet er nog een nieuwe voorgevel voor de kopiedienst in de Tiensestraat komen. De aannemer heeft beloofd dat alle werken tegen 14 september voltooid zullen zijn. Indien dat niet het geval zou zijn, kunnen we in elk geval toch langs een originele ingang – twee garagepoorten – naar binnen.

Herman Smits
Ronny Tielens

KADO !

PASFOTO'S
-40 fr.

op vertoon van
uw studentenkaart

KLEURENFOTO'S
-15%

op vertoon van
uw studentenkaart

Leuven kent vele kleurrijke figuren. Dat zul je gauw genoeg merken. Misschien ben jij er ook wel één. Bij ons zijn uw pasfoto's direct klaar. Uw kleurenfoto's in 1 uur ! En dit aan speciale studentenvoorwaarden.

Welkom in Leuven, welkom bij Fotolabo.

Uw kleurenfoto's
in 1 uur!

L. Vanderkelkenstraat 17
3000 Leuven
016 / 23.86.56

foto
labo

(advertentie)

Etisch project of verzamelobjekt?

De plaatjesrage komt eraan

In het academiejaar 1991-92 zullen ongeveer 3000 fietseigenaars hun vehikel niet meer terugvinden op de plaats waar zij het achtergelaten hadden. Dit cijfer is gebaseerd op de aangiften bij de Leuvense politie. Het reële aantal ligt vermoedelijk nog een stuk hoger. Fietsendiefstal: een schande, een toonbeeld van moreel verval, waaraan dringend iets moet gedaan worden. Zo denkt alleszins professor Theo Vander Waeteren (Toegepaste Wetenschappen) erover. Zelf kwam hij ooit tot de ontuiterende vaststelling dat snoodaards zijn tweewieler – die notabene vlakbij het labo stond – ontvreemden. Dit jaar zal blijken of het gros van de studenten uren heeft naar zijn klagangang.

Wat sommigen als een sport beschouwen, zat professor Van Der Waeteren zo hoog dat hij, als lid van de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS), het initiatief nam om een 'Werkgroep Fietsendiefstallen' op te richten. In deze werkgroep hebben, naast personeel van Studentenvoorzieningen en de politie, ook leden van Sociale Raad zitting. Die kwamen zo bijvoorbeeld te weten dat de Leuvense politie zelf ieder jaar meer dan duizend fietsen van de openbare weg oppikt. Een kleine helft hiervan kan aan de eigenaar worden terugbezorgd. De rest wordt openbaar verkocht, ter spijzing van de stadskas. Wie een diefstal vaststelt, kan dus best in elk geval naar de politie stappen. Wie weet staat de tweewieler in Heverlee al te verrosten naast een hoop andere soortgenoten. Voor een boete voor verkeerd parkeren hoeft alleszins niet te vrezen.

Bezondigd

Uit een enquête van Vander Waeteren bij tweede kanners blijkt dat ongeveer de helft van de ondervraagden zich reeds had schuldig gemaakt of medeplichtig was aan een fietsendiefstal. Negentig procent vond nochtans dat het om een misdrijf ging. Het doel dat de werkgroep zich stelde, was dan ook tweeledig. Enerzijds wou men preventief optreden om mogelijke slachtoffers van een diefstal te beperken, anderzijds drempelverhogend om mogelijke dieven af te schrikken.

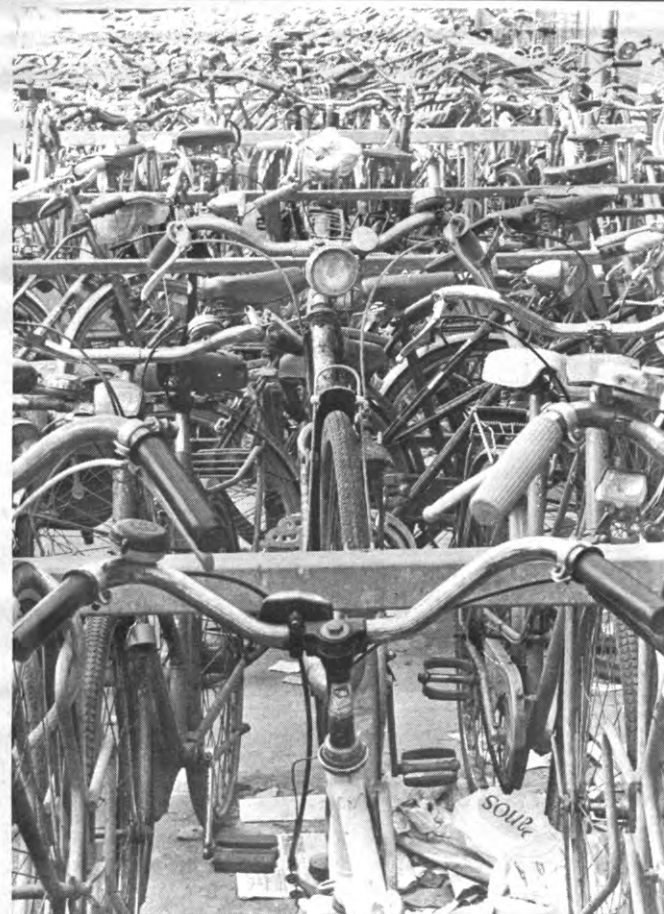
De activiteiten van de werkgroep verliepen niet helemaal rimpelloos. Zo sprongen de onderhandelingen met het onafhankelijke studiebuero 'Langzaam Verkeer' al vrij vlug af, wegens fundamentele meningsverschillen. Voor de

konkrete uitwerking van het denkwerk haakten ook de studenten van Sociale Raad af. Nochtans kwamen er, na vijf vergaderingen informatie, denkwerk en brainstorming, toch resultaten uit de bus. Bij de inschrijvingen zullen dit jaar fietsplaatjes – te vergelijken met de vroegere taksplaten – worden aangeboden, samen met een pasje. Het merken van de fietsen, waarvoor in eerste instantie was geopteerd, zou immers teveel tijd (lees geld) in beslag nemen: ongeveer tien minuten per fiets. De politie beloofde bovendien haar medewerking om de eigenaars van gevonden tweewielers te verwittigen.

Bovendien krijgt al wie zich inschrijft ook wat begeleidende informatie. Ten eerste is er een brochure van de 'Werkgroep Fiets Terug', de praktische uitloper van de theoretische 'Werkgroep Fietsendiefstallen'. Die brochure bevat ook een vermanende brief van de Leuvense politiekommissaris Leenders: wat je vooral niet mag doen, en waarom je dat wel zou willen, in deze studentstad – tegen de richting in rijden, zonder licht in het donker, enzovoort. Daarnaast ligt er ook nog een boekje van Via Secura voor je klaar, met de jongste veranderingen in het verkeersreglement die op de fietser van toepassing zijn. Dit boekje kost vijf frank. Voor een identiteitsplaatje betaal je twintig frank.

Tot 13 september zijn deze gadgets te verkrijgen bij de inschrijvingen in de Hallen, daarna elke vrijdagmiddag van 14.00 tot 17.00 uur in het Van Dalekollege, Naamesstraat 80. En er zou haast kunnen bij zijn, want het fietsplaatje kon wel eens het allernieuwste verzamelobjekt worden.

Koen Kempeneers

De Stad Leuven heeft van het Ministerie van Verkeer de toelating gekregen om voortaan ook fietsverkeer toe te laten in de verboden rijrichting van een hele reeks eenrichtingsstraten in Leuven-centrum en in Heverlee. Voortaan kan je dus reglementair langs de éénrichtingsborden fietsen in de volgende straten: Burgemeesterstraat, Broekstraat, Dekenstraat, Eburonelaan, Eeuwfeeststraat, Hollestraat, Mgr. Laduezeplein (kant bankgebouw), L. Vanderkelkenstraat, Leopold-I-straat, Pelgrimstraat, Overwinningstraat, Onafhankelijkheidsstraat, Predikherinnenstraat, Prins de Lignestraat, Wagenweg, Weldadigheidsstraat, Wijngaardlaan, Wijpersstraat en Zeven-Slapersstraat. Veel plezier.

Spit

De vzw SPIT (Strukturele aanzet tot Participatie en Integratie van de Thuislozen) heeft in haar Sociale Werkplaats een tweedehands meubelwinkel ingericht. De prijzen zijn zeer democratisch en er wordt gratis geleverd. Misschien wel ideaal voor de inrichting van je kot. Open op maandag, woensdag en vrijdag van 10 tot 12 uur en van 13 tot 16 uur. Diestsesteenweg 115, 3010 Kessel-Lo, ☎ 016/26.09.21.

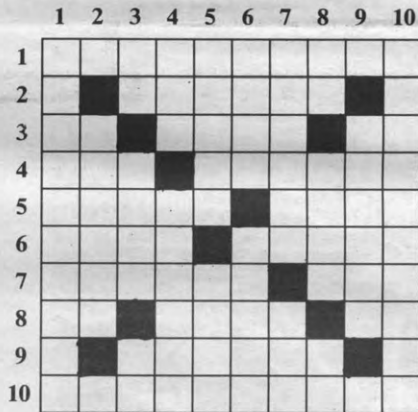
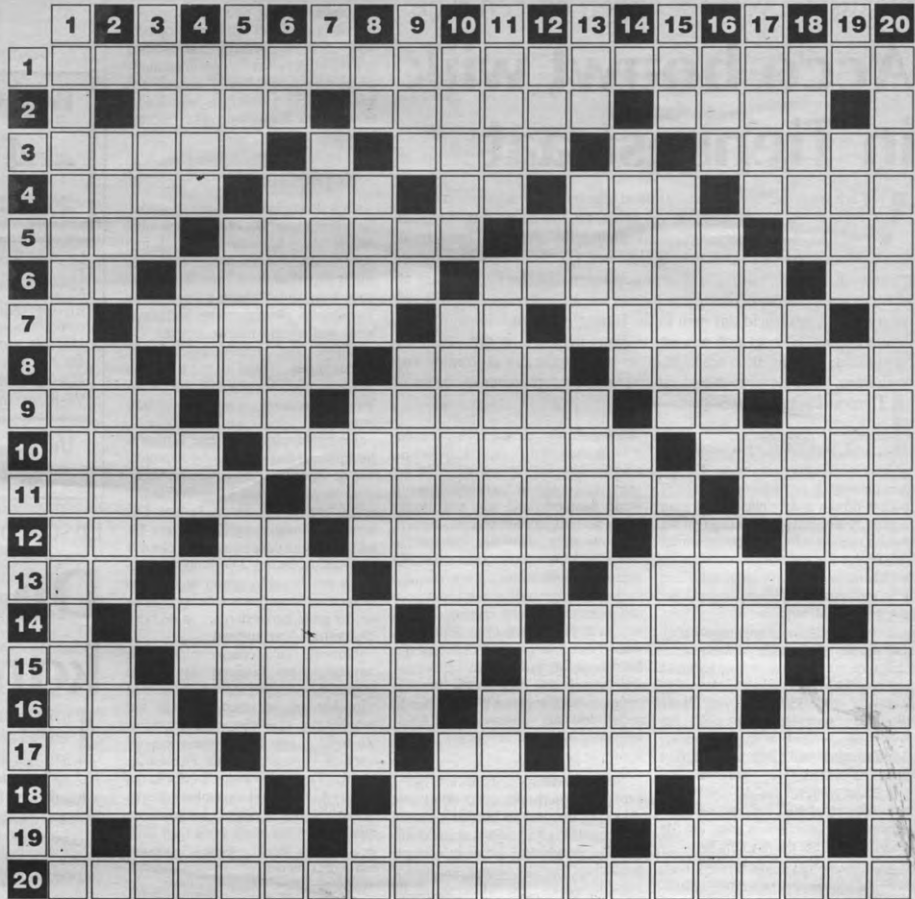
Water

De Vereniging België-China wil de slachtoffers van de regenval tijdens de lente en de daaropvolgende zware overstromingen in China helpen via geldelijke steun. Deze zal besteedt worden aan noodhulp en aan de wederopbouw van de getroffen gebieden. Giften kunnen gestort worden op rekeningnummer 001-2524544-01 van de Vereniging België-China, Middaglijstraat 13, 1030 Brussel.

vakantiepuzzel

Horizontaal - 1 Nieuweligen aan de unief
 2 Engels dorp met een beroemd kollege - Sterk
 oplopende - Belangrijke vloeistof 3 Roofkarpertje
 - Hemelvorstin - Maakt insnijdingen in 4 Eerste
 koning van Israël - Groot hondenras - Lidwoord -
 Snel, vaardig - Waterkering 5 Dicht - Mythische
 vogel - Fijn-stoffelijke omhulsels - Amerikaanse
 meisjesnaam 6 Bestaat - Amerikaanse staat -
 staat - Aan elkaar kleven - Telegraaf restant
 7 Krieuwelde - Sportterm - Tot eer strekken
 8 Pers. vnw. - Scherpste, vermogen om toppresta-
 ties te leveren - Amusementslied - Litteken -
 Beeldbuis 9 Fooi - Vervoermiddel - Auteur van
 Dracula - Muzieknoot - Oude mansnaam
 10 Fijn, heerlijk - Hemellichaam - Punt lijnrecht
 tegenover het zenit 11 Kunstwerk - Raadpleeg -
 Door het lichaam afgescheiden stof 12 Deel van
 een sportwedstrijd - Meisjesnaam - Nachtelijke
 activiteit - Nuttigde - Renne 13 Verlichtingsmid-
 del - Zoogdier - Onmiddellijke aanleiding -
 Hemellichaam - 69 cm 14 Voor langere termijn
 huren - Fries watertje - Straf op een ouderwetse
 manier 15 Voorbij - Rein, zuiver meisje - Didak-
 tisch hulpmiddel bij bepaalde lessen - Maan-
 stand 16 Duinvallei - Groepen samenwerkende
 personen - Studentenhobby - Vloeibaar deel van
 het bloed 17 Staat in de USA - Drukkend, zwoel -
 Oude lengtemaat - Machtig wapen - Afgespro-
 ken teken 18 Brabantse gemeente - Door raven
 gesprijzigde profeet - Ekstra som die men betaalt
 19 Bezieldeheid - Bergland in Turkije - Zwelg
 20 Lichamelijke kontrakties.

Vertikaal - 1 Belangrijke parameter bij de
 vervorming van metalen 2 Aziatische volksrepub-
 liek - Ongemanierde manspersoon - Half
 3 Wapenschouwing - Infanterist - Huisbediende 4 Paar - Halve toon
 verlaagde do - Japans bordspel - Eikeschors - Gave 5 Insekt - Geheel van
 alle diersoorten - Afstammeling - Zot 6 Voegwoord - Filosofen - Rijgsnoer -
 2 letters onderaan een brief 7 Muziekstuk voor 1 instrument - Actinium -
 Predikant 8 Oudromeinse kleine munt - Frans nobelprijswinnaar letterkunde
 - Onderste, uitstekende deel van een letter - Mythologisch wezen - Min
 9 Stad in Henegouwen - Aanlegplaats - Verslagen in kortschrift - Loofboom
 - Prije 10 Al - Delfstof - Vernieuwd entoesiasme 11 Aanspreektitel -
 Slotsom - Tijdelijke hofmakerij 12 Groente - Telwoord - Hartstochtelijk
 verlangen naar - Wereldmacht - Bloeiwijze 13 Overdreven - Ongewenste
 storing bij elektrische signalen - Grens tussen 2 akkers - Kolenbak - Meer
 dan goed is 14 Jongensnaam - Voorzetsel - Deel van een schip
 15 Muzieknoot - Dagteken - Druk babbelen - Eenheid van vermogen
 16 Ieder - Ongestoord kalm - Uit dun rijshout - Vrouwelijk dier 17 Maak een
 bepaalde reflektorische beweging - Onecht - Nuttigde - Molsgang -
 Kegelvormige stop 18 Muziekterm - 6 juni 1944 - In overvloed 19 Duikvogel
 - Siddere, beve - Vlaamse rivier 20 Wiskundige uitdrukkingen om elektrische
 schema's uit te rekenen.

tweede zit

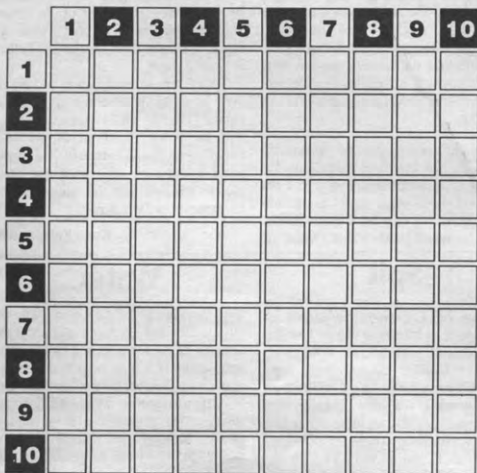
Horizontaal

1 Muzikale improvisaties
 2 Deel van het hofpd 3 Ge-
 boorteplaats van Abraham -
 Gemeente nabij Tiel - Nut-
 tigde 4 Romeinse zonnegod -
 Deelgemeente van Roeselare
 5 Hevige woede - Bijbelse
 reus 6 Meisjesnaam - Godin
 van de vrede 7 Knappe jon-
 geling - Germaanse godin
 van de zee 8 Overdreven -
 Russteken - Nazi-organisatie
 9 Oude mansnaam 10 Kun-
 stenaars met edele metalen.

Vertikaal

1 Gevoel van grote teleurstel-
 ling 2 Haalde uit de grond
 3 Japans drama - Studenten-
 overkoepeling - Pers. vnw.
 4 Dicht - Soldatenrugtas
 5 Edelgas - Uit een bepaalde
 Europese streek 6 Winters
 verplaatsingsmiddel - We-
 reldgodsdienst 7 Bijenkweker
 - Oppervlaktemaat 8 Lengte-
 maat - Nederlandse verbog-
 en vorm - De dato 9 Lek-
 kere schijnvrucht 10 Repro-
 duceerden aan de hand van
 een voorbeeld.

doorloper

Horizontaal - 1 Zeezoogdier - Meteorologisch verschijnsel
 2 Meisjesnaam - Prijs - Meubel 3 Archeologische vindplaats -
 Bijwoord - Italiaans sportevenement 4 Zuid-Amerikaans land -
 Knaagdier 5 Voegwoord - Amusant verhaaltje 6 Plechtige ver-
 klaring - Oefenen 7 Hoeveelheid papier - Landbouwwerktuig -
 Jeruzalem 8 De Mozaische wet - Onverstoortbaar kalme 9 Deel
 van een ui - Erg, zeer - Lidwoord 10 Kleurrijke vogel -
 Europeaan - Visschijfje.

Vertikaal - 1 Klein roofdier - Open strook in een bos 2 Nega-
 tief geladen deeltje - Levenskiem - Lichaamsdeel 3 Europeaan -
 Deel van een vuurwapen - Aanlegplaats 4 Sierlijk zoogdier -
 Beurt - Larve 5 Bijbelse stad - Plaats in Brabant - Schutsluis
 6 Lus, strop - Zelfstandig optredend persoon 7 Reptiel - Houten
 richel om borden op te plaatsen 8 Voegwoord - Spot - Japans
 bordspel 9 Sterk ijzerhoudende grond - Nuttigde - Lange
 tijdsduur - Muzieknoot 10 Noodzakelijke attributen bij fietsen in
 Leuven - Luizeï.

Frans Van Cauwelaert, rektor Kulak

Geen manager, een herder

In mei 1991 werd Frans Van Cauwelaert verkozen als opvolger van monseigneur Guido Maertens, die twintig jaar (sinds de oprichting) aan het hoofd stond van de KU Leuven Kampus Kortrijk (Kulak). Van Cauwelaert is al even lang docent scheikunde aan die universiteit en was er jaren voorzitter van de fakultaire groep wetenschappen. Hij zetelde ook in de Leuvense Onderzoeksraad en sinds 1987 in het Komitee van Beheer van de Kulak. Als kleinzoon van de 'grote' Frans Van Cauwelaert en verwant van baron Emmanuel de Béthune (oud-burgemeester van Kortrijk en al jaren lid van het Komitee van Beheer), beschikt hij bovendien over de juiste 'achtergrond'. Hoewel hij naar eigen zeggen nooit echt het rektorschap ambeerde, heeft hij een duidelijke visie op zijn functie - hij beschouwt zichzelf liever als 'herder' dan als 'manager'. Veto sprak met hem over het doel van een regionale universiteit en van de kersverse fakulteit economie, die in oktober haar deuren opent.

Veto: *Al sinds de oprichting van de Kulak is er een discussie aan de gang over de zin van een universiteit in Kortrijk, in het kader van een bredere polemiek rond de universitaire expansie. Een van de argumenten die voorstanders van expansie hanteren, is dat kleinschalige universiteiten zoals de Kulak de democratisering zouden dienen: drempelverlaging en hogere slaagkansen.*

Van Cauwelaert: «Als we de slaagcijfers voor de eerste kandidatuur bekijken, stellen we vast dat Kortrijk niet beter scoort dan Leuven. In de tweede kandidatuur liggen de percentages echter gevoelig hoger: in Wetenschappen gaat dat zelfs tot 90 of 95 procent. Dat heeft te maken met de betere groepseest: studenten worden hier gemakkelijker omhoog getrokken door de groep. Anderzijds wijst het wellicht ook op een betere selectie in de eerste kandidatuur: wie erdoor komt, is werkelijk competent.»

«Die betere selectie is te wijten aan het feit dat er meer tijd uitgetrokken wordt voor eksamen en voor problemen rond de leerstof tijdens het jaar. De studenten krijgen veel meer de gelegenheid om vragen te stellen, niet alleen aan assistenten, maar ook aan de prof zelf. Bij mijn kursussen in eerste kandidatuur geneeskunde bijvoorbeeld, spelen oefeningen een zeer grote rol in de eindevaluatie. Maar er worden hier dan ook veel meer werkingzamen georganiseerd dan in Leuven. Op het eksamen eis je daardoor een grondiger kennis, en kan je beter de kwaliteit evalueren.»

Veto: *Kunnen die voordelen van de kleinschaligheid niet met minder financiële middelen gerealiseerd worden aan een grote universiteit, als er maar voldoende personeel ter beschikking staat?*

Van Cauwelaert: «Met die kleinere groepen aan een grote universiteit zal je nooit op dezelfde manier de drempelvrees kunnen verlagen. In West- en Oost-Vlaanderen is er nog steeds een lagere participatie van jongeren aan het universitair onderwijs: de Kulak heeft dat niet volledig kunnen wegwerken. Maar ik heb toch al heel wat mensen horen zeggen dat ze, zonder de Kulak, nooit aan de universiteit zouden zijn begonnen of zouden verloren gelopen zijn in een grote groep. Om hoeveel mensen het precies gaat, weet ik niet. Maar ze zijn er.»

«De democratisering is dus de eerste reden geweest voor het oprichten van een kampus als deze. We zijn nog niet volledig geslaagd: de geografische ontsluiting is niet voltooid. De oorzaken daarvoor zijn natuurlijk velelei. Ten eerste is er het probleem van de studiebeurzen. Minister Coens heeft daar onlangs werk van gemaakt.»

«Daarnaast toont een recente studie van Vandekerckhove en Verhoeven aan dat de universitaire participatie ook bepaald wordt door een faktor als de keuze van het type middelbaar onderwijs. Ik weet het niet, maar het zou kunnen dat de participatie aan de 'goede richtingen' van het middelbaar onderwijs lager ligt in West-Vlaanderen dan elders. Dan kan je zoveel reclame maken als je wil in die richtingen: als ze dunner bevolkt zijn, worden uiteraard minder mensen bereikt.»

Veto: *Democratisering betekent ook meer studenten uit de lagere socio-professionele categorieën. Ook op dat punt scoren kleine universiteiten niet schitterend: hun inplanting komt vooral de middenklassen ten goede, net als bij de grote instellingen. Zal de Kulak op dit punt speciale inspanningen doen?*

Van Cauwelaert: «Het een zal volgens mij het ander meebrengen: als wij kunnen ingrijpen bij de overgang van het lager naar het middelbaar

onderwijs, zullen, zo blijkt uit de studie van Van De Kerckhove, kinderen uit lagere klassen die in de 'goede' richtingen van het middelbaar onderwijs terecht komen, als het ware meegeleid worden naar de universiteit. De financiële drempels worden in dat geval ook vaak relatief gemakkelijk overwonnen.»

«Zoals André Cools ooit zei in een interview met De Standaard, hebben de lagere bevolgingsklassen enorm vooruitgang gemaakt op het gebied van welvaart, maar participeren ze niet aan de socio-kulturele vooruitgang. Uit persoonlijke ervaringen met studenten hou ik dezelfde indruk over: de lagere klassen redeneren nog altijd van 'De universiteit is niet voor ons'. Die mentaliteit moet volgens mij eindelijk eens omgevoerd worden.»

«Het is dus een van mijn eerste doelstellingen om een grondige analyse te maken van de oorzaken van de haperende democratisering. We hebben een studie laten doen door professor Vermeire over de Kulak. Het is dan ook logisch dat we daar konklusies aan vast knopen en de studie gebruiken om het proces van democratisering bij te sturen. Daarnaast is er dus de recente studie van professor Vandekerckhove, die ook met professor Huyse een studie gemaakt heeft rond democratisering, waarin - naar hij me gezegd heeft aan de telefoon - een aantal oplossingen worden voorgesteld. Het is mijn bedoeling om dan met een aantal mensen, zoals Vermeire, Huyse en Vandekerckhove, rond de tafel te gaan zitten. Misschien kan op basis daarvan een project gestart worden, waarbij sociale organisaties, PMS-centra, ... moeten betrokken worden.»

Veto: *Heeft u bijvoorbeeld bij de reclame voor de nieuwe kandidatuur economie aan de Kulak*

inspanningen gedaan om de lagere bevolgingsklassen te bereiken?

Van Cauwelaert: «We hebben uiteraard niet veel tijd gehad, en eigenlijk alleen de traditionele kanalen kunnen aanwenden: PMS-centra, kolleges en staatsscholen. Zo bereik je dus, zoals gezegd, enkel een bepaald deel van de bevolking. De sociale sektor aan de Kulak zal natuurlijk ook inspanningen doen: er zijn sommen voorzien voor een uitbreiding in functie van die nieuwe fakulteit.»

Béjart

Veto: *Een ander gevolg van het bestaan van de Kulak is dat het wetenschappelijk onderzoek wordt gespreid over meerdere instellingen. In hoeverre betekent dat een versnippering van de middelen?*

Van Cauwelaert: «Als je een regionale kampus opricht, om de democratisering te steunen, en je haalt een aantal professoren naar Kortrijk, dan ben je verplicht ook het onderzoek uit te bouwen. De wisselwerking tussen onderwijs en onderzoek is immers te groot, zelfs op kandidatuursniveau. Het oprichten van een nieuwe onderzoekenheid vergt uiteraard een aanzienlijke startinvestering. Ik denk echter dat de financiële middelen die momenteel nog verloren gaan door de geografische spreiding relatief beperkt zijn. Met moderne communicatiemiddelen als de telefaks, werkt men toch ook samen met laboratoria in Oxford of in Japan? Er zullen inderdaad boeken aangekocht worden die in Leuven ook beschikbaar zijn. Maar dat is tussen de verschillende departementen in Leuven ook zo: sommige tijdschriften zijn daar misschien tien maal aanwezig.»

«Net als voor de laboratoria in Leuven, volstaat de financiële steun vanwege de universiteit niet om de kwaliteit van een laboratorium op peil te houden. We moeten dus ook projecten indienen bij de nationale instellingen en bij Onderzoeksraad. Bovendien proberen we zoveel mogelijk samen te werken met andere laboratoria.»

Veto: *Of met het bedrijfsleven. De oprichting van de nieuwe kandidatuur economie zou volgens sommigen vooral op vraag van het bedrijfsleven tot stand gekomen zijn.*

Van Cauwelaert: «Zoals ik al zei, was de voornaamste reden om de Kulak op te richten

de democratisering. Daarnaast was het ook de bedoeling om overbevolkte richtingen in Leuven te ontdebellen. Als er één opleiding is die daar de laatste jaren voor in aanmerking kwam, is het toch wel economie. Dat men daarbij het argument aanhaalt dat in heel West-Vlaanderen geen enkele economische opleiding aangeboden wordt, lijkt me nogal evident. Dat de vraag daarnaar vanuit de bedrijfswereld heeft meegespeeld, is voor mij duidelijk.»

«Met de oprichting van een fakulteit economie aan de Kulak, haal je immers ook een kleine kern binnen van ekonomen, die onderzoek kunnen verrichten dat op de vragen van de economische sektor in het Kortrijkse inspeelt. Op het gebied van onderzoek naar KMO's wordt in Leuven immers niets gepresteerd.»

Veto: *Toch komt West-Vlaanderen nu al op de tweede plaats wat betreft het aantal 18-jarigen dat voor een economische richting kiest. Enkel Antwerpen doet beter.*

Van Cauwelaert: «Het zal een aantal mensen toch heel wat kosten besparen: waar men vroeger naar Gent of Antwerpen moest, kan het nu ook in Kortrijk. Zeker als je de slaagpercentages in eerste kandidatuur economie bekijkt, vind ik dat toch een uitstekend reden. Of de participatie van Westvlamingen aan economische opleidingen nog gaat toenemen, zullen we moeten afwachten. Ze was inderdaad al relatief hoog, net als voor burgerlijk ingenieur trouwens. Voor die opleiding is de participatie ook niet lager dan in de rest van Vlaanderen, hoewel we in West-Vlaanderen geen kandidaturen Toegepaste Wetenschappen hebben.»

Veto: *Hebben naast economische ook ideologische factoren meegespeeld bij de oprichting van een fakulteit economie aan de Kulak? In hoeverre gaat het hier om het weghouden van studenten uit het niet-katolieke Gent?*

Van Cauwelaert: «Dat zijn argumenten die je er altijd kan naast plaatsen, maar die niet de uiteindelijke bedoeling weergeven: de oprichting van een fakulteit economie is niet gericht tegen de RUG. Kandidaturen economie oprichten in Kortrijk is voor de KU Leuven geen grote supplementaire kost: de helft van de vakken uit eerste kandidatuur worden gevolgd samen met andere richtingen. Ik denk dus dat het eerste argument dat hier gespeeld heeft, de aanwezigheid is van een fakultaire groep die onderzoek kan leveren naar problemen waar het bedrijfsleven uit de streek mee gekonfronteerd wordt.»

«Dat de fakulteit economie in Kortrijk zou gericht zijn tegen Gent, lijkt me nogal overtrokken. Integendeel, we hebben veel minder reactie gekregen van de RUG dan van de Ufsia in Antwerpen. De meeste studenten uit het Kortrijkse die voor economie kiezen, trekken immers naar Antwerpen. Daarom ook zijn we geëvolueerd naar een samenwerking met de Ufsia.»

Veto: *De nieuwe fakulteit economie kan misschien ook de onafhankelijkheid van de Kulak ten opzichte van de de, KU Leuven vergroten?*

Van Cauwelaert: «Op het gebied van onderzoek, hebben we al altijd een grote autonomie gehad. We bepalen zelf welk gedeelte van het budget dat ons ter beschikking wordt gesteld, naar onderzoek gaat. De Kulak dient ook zelf projecten in bij nationale instellingen en sluit kontrakten af met het bedrijfsleven. Zo werken we samen met Janssen Pharmaceutica en met andere farmaceutische bedrijven. De fakulteiten die we hier hebben, geneeskunde en wetenschappen, zijn echter niet gericht op toegepast onderzoek. Het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek dat ze doen, interessert de bedrijven uit de streek niet echt. Sommige ondernemingen, zoals Bekaert, Vandemoortele of Barco, beschikken trouwens over veel meer middelen dan ons om onderzoek te leveren. De kleine bedrijven hebben dan weer het geld niet: 100.000 frank om een project op te starten vinden ze al te veel.»

«Voor de fakulteit economie zal het dus ook niet zo evident zijn. We hebben al wat navraag gedaan, maar voorlopig zijn er allesszins nog geen concrete afspraken. Bovendien moeten de vaste benoemingen nog gebeuren: men wacht daarmee tot beide kandidatuursjaren opgestart zijn. We zullen daarbij uiteraard in rekening brengen welk onderzoek we precies wensen op te starten: het kan niet de bedoeling zijn om projecten die al in Leuven, Gent of Antwerpen lopen, nog eens over te doen. Dat eigen onderzoek zal ten dele fundamenteel zijn en ten dele bestaan uit kontrakteroepzoek, teneinde de nodige financiële middelen binnen te halen. Ik hoop dat dergelijke kontrakten hier ook mogelijk zijn. Dan zullen er uiteraard afspraken gemaakt moeten worden met het Westvlaams Economisch Studiebuero en zullen de provincie en het bedrijfsleven met geld over de brug moeten komen.»

Pieter De Gryse

(foto Wim Peeters)